

اصول راهنمای درباره فقر شدید و حقوق بشر
دفتر کمیساريای عالي حقوق بشر سازمان ملل متعدد

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

Cover photos:

© ILO / R.Lord - © ILO / M.Crozet-© ILO / M.Crozet-© ILO / E. Gianotti

اصول راهنمای

درباره فقر شدید

و حقوق بشر

سیاستمداران، ارائه دهنگان خدمات، و سیاستگذاران مردم دچار فقر شدید را به علت فقدان صدای سیاسی، سرمایه مالی و اجتماعی آنان و محرومیت اجتماعی مردم ایشان معمولاً نادیده می‌گیرند یا نسبت به تامین حقوق ایشان کوتاهی می‌کنند. آنان به شدت از موارد متعدد نقض حقوق بشر تاثیر می‌پذیرند. تعییض علیه مردم دچار فقر شدید فراوان بوده و به حدی گسترشده تحمل می‌شود.

اصول راهنمای درباره فقر شدید و حقوق بشر نخستین رهنمودهای سیاسی جهانی است که به طور ویژه بر حقوق بشر مردمی تمرکز می‌نماید که با فقر شدید زندگی می‌کنند. هدف از تدوین این رهنمودها این است که دولت‌ها از آن‌ها برای تضمین این امر استفاده کنند که سیاستگذاری‌های عمومی، از جمله تلاش‌ها در زمینه ریشه کنی فقر، به فقیرترین اعضا جامعه رسیدگی کنند، به حقوق ایشان احترام بگذارند و از آن‌ها حمایت کنند، و به موانع مهم اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و ساختاری توجه نمایند که اشخاصی که با فقر شدید زندگی می‌کنند در مسیر برخورداری از حقوق بشر با آن‌ها مواجه‌اند.

شورای حقوق بشر اصول راهنمای درباره فقر شدید و حقوق بشر را در سپتامبر ۲۰۱۲ به اتفاق آرا در قطعنامه ۲۱/۱۱ خود تصویب کرد. کمیسیون حقوق بشر سابق تدوین اصول راهنمای را از ۱۲ آغاز نمود. درباره متن آن طی بیش از یک دهه مشورت با دولت‌ها، سازمان‌های جامعه مدنی، کارگزاری‌های سازمان ملل متحد و جامعه‌هایی که در فقر شدید زندگی می‌کنند، بحث و اصلاح شد. مانند این سپولودا کارمونا، گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در زمینه فقر شدید و حقوق بشر، متن نهایی آن را تهیه و در گزارش خود به بیست و یکمین جلسه شورای حقوق بشر (ای/اچ آر سی/ ۲۱/۳۹) ارائه داد.

از شما دعوت می‌شود برای بررسی روند تاریخی کامل تهیه و تدوین اصول راهنمای به پیوست یک گزارش رسمی به این نشانی مراجعه کنید:

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Poverty/Pages/DGPIIntroduction.aspx>
<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Poverty/Pages/DGPIIntroduction.aspx>

اول - پیشگفتار**دوم - هدف ها****سوم - اصول بنیادی**

- الف - منزلت، عمومیت، تقسیم ناپذیری، پیوستگی و وابستگی تمامی حقوق
- ب - برخورداری یکسان اشخاص فقیر از تمامی حقوق بشر.
- ج - برابری بین زنان و مردان
- د - حقوق کودکان
- ه - عاملیت و استقلال اشخاصی که در فقر شدید زندگی می کنند
- و - مشارکت و توانمند سازی
- ز- شفافیت و دسترسی به اطلاعات
- ح - پاسخگویی و مسؤولیت پذیری

چهارم - سازوکارها و مقتضیات احرا

- الف - دولت ها باید راهکار ملی فراگیری برای کاهش فقر و محرومیت اجتماعی تصویب کنند
- ب - دولت ها باید تضمین کنند سیاست های عمومی اولویت لازم برای اشخاصی که در فقر زندگی می کنند قابل شوند
- ج - دولت ها باید تضمین کنند تسهیلات، کالاهای و خدمات لازم برای برخورداری از حقوق بشر قابل دسترسی، موجود، انعطاف پذیر، با قیمت مناسب و دارای کیفیت خوب باشند.
- د - دولت ها باید انسجام و پیوستگی سیاست ها را تضمین کنند

پنجم - حقوق ویژه

- الف- حق زندگی و شان و منزلت جسمی
- ب- حقوق آزادی و امنیت اشخاص
- ج- حق حمایت یکسان در برابر قانون، دسترسی به عدالت و دادخواهی موثر
- د- حق شناخته شدن به عنوان یک شخص در برابر قانون
- ه- حق داشتن حریم خصوصی و حفاظت برای خانه و خانواده
- و- حق برخورداری از زندگی خوب
- ز- حق برخورداری از خوارک و تغذیه مناسب
- ح- حقوق برخورداری از آب و دفع بهداشتی فاضلاب
- ط- حق برخورداری از مسکن مناسب، امنیت اجاره داری و ممنوعیت تخلیه اجباری
- ی- حق برخورداری از بالاترین معیار قابل حصول سلامت جسمی و فکری
- ک- حق کار و حقوق در محل کار
- ل- حق برخورداری از تامین اجتماعی
- م- حق آموزش
- ن- حق شرکت در زندگی فرهنگی و برخورداری از مزایای پیشرفت علمی و کاربردهای آن

ششم - تعهدات یاری و همکاری بین المللی

هفتم - نقش عوامل غیردولتی از جمله شرکت های تجاری

هشتم - اجرا، نظارت و پایش

نهم - تعبیر و تفسیر

شورای حقوق بشر اصول راهنمای درباره فقر شدید و حقوق بشر را در بیست و هفتم سپتامبر ۲۰۱۲ به اتفاق آرا در قطعنامه ۲۱/۱۱ تصویب کرد.

اول - پیشگفتار

مدنی، سیاسی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مشخص می شود بلکه اشخاصی که در فقر شدید زندگی می کنند عموماً با انکار مدام منزلت و برابری خود مواجه هستند.

اشخاصی که در فقر زندگی می کنند برای دستیابی به حقوق خود و آنچه سزاوارش هستند، با سخت ترین موانع - جسمی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی - مواجه اند. آنان در نتیجه بسیاری از محرومیت های مرتبط باهم و شدید و تقویت کننده یکدیگر - از جمله شرایط خطرناک شغلی، مسکن نامن، فقدان مواد خوراکی مغذی، دسترسی نابرابر به عدالت، فقدان قدرت سیاسی و دسترسی محدود به مراقبت های بهداشتی - را تجربه می کنند که مانع از آن می شوند که به حقوق خود دست یابند و فقر آنان را دائمی می سازند. اشخاص دچار فقر شدید در دوری باطل از بیچارگی، بدنامی، تبعیض و مانع تراشی و محرومیت مادی زندگی می کنند، که تمامی آن ها متقابلاً یکدیگر را تقویت می نمایند.

فقر شدید احتساب نایذر نیست. فقر، حداقل تا حدودی، با انجام اقدامات یا عدم انجام اقداماتی از سوی دولت ها و دیگر عوامل اقتصادی به وجود می آید و تاثیرگذار و دائمی می شود. در گذشته، سیاست های عمومی غالباً در حل مشکلات افراد دچار فقر شدید ناکام بوده، منجر به انتقال فقر به نسل های بعدی آنان شده است. نابرابری های ساختاری و فرآگیر - اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی - غالباً حل نشده میمانند و موجب تقویت بیشتر فقر می شوند. فقدان انسجام سیاسی در سطوح ملی و بین المللی غالباً تعهد برای مبارزه با فقر را تضعیف یا رد می کند.

این که فقر شدید احتساب نایذر نیست به این معنی است که ازار لازم برای پایان دادن به آن وجود دارد. رویکردی مبتنی بر حقوق بشر، چارچوبی برای ریشه کنی طولانی مدت فقر شدید بر مبنای شناسایی اشخاص دچار فقر شدید به عنوان دارندگان حق و عناصر تغییر، ارائه می دهد. رویکردی مبتنی بر حقوق بشر که به منزلت و استقلال اشخاص دچار فقر شدید احترام می گذارد و آنان را چنان توانمند می سازد که به گونه

در دنیاگی با میزان بی سابقه توسعه اقتصادی، ابزار و امکانات فن آوری و منابع مالی، این که میلیون ها انسان در فقر شدید زندگی کنند از نظر اخلاقی اهانت آمیزاست. اصول راهنمای کوئی بر این درک استوار است که ریشه کن کردن فقر شدید نه فقط وظیفه ای اخلاقی بلکه تعهدی قانونی براساس قوانین بین المللی موجود مربوط به حقوق بشر است. بنابراین، معیارها و اصول قانون حقوق بشر باید نقشی عمده در برخورد با مساله فقرداشته، بر تمامی سیاستگذاری های عمومی تأثیر بگذارند که بر زندگی اشخاص فقیر موثرند.

فقر موضوعی صرفاً اقتصادی نیست، بلکه بیشتر پدیده ای چند بعدی است که فقدان درآمد و توانایی های پایه ای لازم برای برخورداری از زندگی شرافتمندانه را شامل می شود. کمیته مربوط به ۲۰۰۱ تصريح کرد "فقر وضعیت انسانی است که با محرومیت مدام یا مزمن از منابع، توانایی ها، انتخاب ها، و اختیار لازم برای برخورداری از امکانات وسطح مناسب زندگی و دیگر حقوق مدنی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی مشخص می شود".

(E/C.12/2001/10,para.8)

فقر شدید نیز به عنوان "ترکیب فقر درآمد، فقر توسعه انسانی و محرومیت اجتماعی" در شرایطی که فقدان طولانی مدت امنیت بینایی بر چند جنبه زندگی مردم تاثیر بگذارد، همزمان امکانات آنان را برای این که در آینده قابل پیش بینی حقوق خود را اعمال کنند یا دوباره به دست آورند، به شدت به خطرانداز، تعریف شده است.

(A/HRC/7/15,para.13),

(see E/ CN.4/Sub.2/1996/13).

فقر به خودی خود و درحقیقت یک عامل نگرانی فوری حقوق بشری است که هم علت و هم بیامد موارد نقض حقوق بشر و وضعیتی توانمند ساز برای نقض های دیگر است. فقر شدید نه فقط با موارد متعدد نقض های تشید کننده حقوق

اند.

درست است که دولت ها مسؤول تحقق حقوق بشرهستند، عوامل دیگر، از جمله سازمان های بین المللی، موسسات ملی حقوق بشر، سازمان های جامعه مدنی و شرکت های تجاری، نیز مسوولیت هایی درمورد حقوق کسانی دارند که در فقر زندگی می کنند. کشورها باید محیطی توانمند ساز به وجود آورند که ظرفیت افراد، سازمان های متکی بر جوامع ، جنبش های اجتماعی و دیگر سازمان های غیردولتی را تقویت و از آن ها حمایت کند تا با فقر مبارزه کرده، افرادی را که در فقر زندگی می کنند برای پیگیری حقوق خود توانمند سازند.

کشورها با قوانین و موسساتی که فعالانه کسانی را که در فقر شدید زندگی می کنند می پذیرند از مشارکت اجتماعی و مساعدت کل جمعیت های خود منتفع خواهند شد. در شرایطی که کشورهای بیشتری انسجام و پیوستگی اجتماعی، زندگی بهتر برای فقیرترین بخش های جمعیت و توانمندسازی و ادغام اشخاص فقیر در نظام های حقوق و تعهدات را تضمین می کنند جامعه بین المللی نیز سود خواهد برد.

ای معنادار و موثر در زندگی عمومی، از جمله در طراحی سیاست عمومی شرکت کرده، مسوولان را وادار به پاسخگویی و مسوولیت پذیری کنند. ضوابط تعیین شده در قانون بین المللی حقوق بشر ایجاب می کند کشورها هنگام تدوین و اجرای سیاست های موثر بر زندگی اشخاص دچار فقر شدید، تعهدات بین المللی خود را در زمینه حقوق بشر نظر نداشته باشند.

اگرچه اشخاص دچار فقر شدید را نمی توان صرفاً در فهرستی از گروه های آسیب پذیر محدود کرد، تبعیض و طردشدنگی از دلایل و بیامدهای عمدۀ فقر است. اشخاص دچار فقر شدید معمولاً با گرفتاری ها و تبعیض های مبنی بر نژاد، سن، جنسیت، قومیت، دین، زبان یا ناشی از وضعیت های دیگر مواجه هستند. زنان در دستیابی به درآمد، دارایی و خدمات غالباً با چالش های بزرگتری روبرو می شوند و دربرابر فقر شدید به ویژه آسیب پذیر هستند همچنان که گروه های دیگر مانند کودکان، سالخوردگان، معلولان، مهاجران، پناهندگان، پناهجویان، اشخاص آواره در داخل کشور خود، اقلیت ها، اشخاصی که با اج آی وی/ایز زندگی می کنند و مردمان بومی مواجه

دو - هدف ها

رابطه ای و چند بعدی از فقر استوارند که این امر را به رسمیت می شناسد که توانمند سازی اشخاص دچار فقر باید هم وسیله ای برای تحقق حقوق مستمندان و هم به خودی خود یک هدف باشد

اشخاصی که با فقر زندگی می کنند تجربه ها و نیازهای گوناگون دارند و با سطوح مختلف فقر از حیث شدت و طول مدت مواجه اند. در حالی که تمامی چنین اشخاصی باید محور سیاستگذاری ها براساس حقوق بشر باشند، اصول راهنمایی بیشتر مربوط به کسانی است که شدیدترین فقر را در یک چارچوب مفروض تجربه می کنند.^۱ اشخاصی که در فقر شدید زندگی می کنند به این دلیل مورد توجه ویژه هستند که در حاشیه ماندن، طرد شدگی، بدنام سازی آنان غالباً به این معنی است که خدمات و سیاست های عمومی به گونه موثری شامل حال ایشان نمی شود. مانع ها، نامنی و عوامل ساختاری غالباً طرح و پیگیری حقوق و دستیابی مستقل آنان به قابلیت های خود را ناممکن می سازد، آنان به حمایت فعالانه از دولت و دیگر دست اندکاران مربوط نیاز دارند.

هدف اصول راهنمای، که حاصل سال ها مشورت با دولت ها و دست اندکاران دیگر، از جمله اشخاصی است که در فقر زندگی می کنند، این است که درباره طرز اعمال ضوابط حقوق بشر در جریان تلاش ها برای مبارزه با فقر رهنمود ارائه دهد. هدف این است که از اصول راهنمایی به عنوان ابزاری برای طراحی و اجرای سیاست های کاهش و ریشه کنی فقر، و به عنوان راهنمایی برای نحوه احترام گذاشت، محافظت کردن و تحقق بخشیدن به حقوق اشخاصی که در فقر شدید زندگی می کنند در تمامی حوزه های سیاست عمومی استفاده شود. براساس ضوابط و اصول مورد توافق بین المللی مربوط به حقوق بشر، این اصول بر موافقتنامه ها و مصوبات بین المللی و منطقه ای، از جمله اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق بین المللی در زمینه حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون حذف تمامی شکل های تبعیض نژادی، کنوانسیون حذف تمامی شکل های تبعیض علیه زنان، کنوانسیون حقوق کودکان و کنوانسیون حقوق معلولان، علاوه بر تفسیرها و توصیه های کلی نهادهای معاهده ای سازمان ملل متعدد استوار است. اصول راهنمای درباره استفاده و اجرای تعهدات مربوط به حقوق بشر در تصمیم های سیاستگذاری در سطوح ملی و بین المللی، از جمله تصمیم های مربوط به باری و همکاری بین المللی راهنمایی می کند. بنابراین، به اجرای اصول راهنمای باید در چارچوب تعهدات کنونی کشورها براساس حقوق بین الملل نگریست.

۱- براین اساس در متن حاضر فقر را باید به معنی "فقر شدید" در نظر گرفت اگرچه از این امر نباید چنان برداشت کرد که تعهدات با توصیه های ویژه را نیز نباید به اشخاصی که به طورکلی در فقر زندگی می کنند تعیین داد.

اصول راهنمای در گستره، جهانی هستند. تمامی کشورها و منطقه ها در تمامی مراحل توسعه اقتصادی با توجه لازم به ویژگی های ملی خود باید از آن ها استفاده کنند. آن ها بر دیدگاهی

سه - اصول بنیادی

۱۸ - تبعیض علت و پیامد فقر است. فقر غالباً از اعمال و روش های تبعیض آمیز، اشکار و پنهانی، ناشی می شود. فقیران ، دقیقاً به علت فقر خود، در معرض نگرش های تبعیض آمیز و بدنام کننده از سوی مسؤولان عمومی و فعالان خصوصی نیز قرار می گیرند. مستمندان معمولاً چند شکل متقاطع تبعیض را، از جمله در رابطه با وضعیت اقتصادی خود، تجربه می کنند.

۱۹ - دولت ها باید تضمین کنند مستمندان در مقابل قانون و براساس آن یکسان بوده، از حفاظت و مزایای یکسان قانون، بدون تبعیض برخوردارشوند. دولت ها باید قوانین و مقرراتی را که علیه حقوق، منافع و معاش مستمندان است لغو یا اصلاح کنند. تمامی شکل های تبعیض قضایی یا اداری و اجرایی، مستقیم یا غیرمستقیم، بر مبنای وضعیت اقتصادی یا مبانی دیگر مربوط به فقر باید شناسایی و حذف شوند.

۲۰ - برابری و عدم تبعیض تعهداتی فوری و آئی و مرتب و همه جانبه هستند که باید اساس و مبنای تمامی تدابیری باشند که از سوی تمامی دست اندرکاران مربوطه در رابطه با اشخاص فقیر به اجرا در می آیند. این اصول دولت ها را ملزم می سازند گروه های آسیب پذیر و محروم را در اجتماع شناسایی و، به عنوان موضوعی اولویتی، برخورداری چنین گروه هایی را از حقوق بشر بر مبنای برابر تضمین کنند. دولت ها متعهدند برای کاهش یا حذف شرایطی که باعث تبعیض یا کمک به ادامه آن می شوند، تدابیر و اقدامات ویژه به عمل آورند .

۲۱ - اشخاصی که با فقر زندگی می کنند حق دارند از بدنامی و انگ مرتبط با شرایط فقر محافظت شوند. دولت ها باید مسؤولان عمومی، اعم از ملی یا محلی، را از بدنام کردن یا تبعیض علیه اشخاصی که با فقر زندگی می کنند باز دارند و باید تمامی اقدامات

و تدابیر مناسب را برای اصلاح الگوهای اجتماعی - فرهنگی به منظور حذف پیشداوری و عقاید کلیشه ای از پیش موجود، انجام دهند. دولت ها باید برنامه های آموزشی، به ویژه برای مسؤولان

اصول زیر برای رویکردی مبتنی بر حقوق بشر ضروری هستند و باید پایه ها را برای طراحی و اجرای تمامی سیاست های مربوط به کاهش فقر یا موثر بر اشخاصی فراهم سازد که با فقر زندگی می کنند.

الف - منزلت، عمومیت، تقسیم ناپذیری، پیوستگی و وابستگی تمامی حقوق

منزلت انسان پایه و اساس حقوق بشر است، و به گونه ای تفکیک ناپذیر با اصول برابری و عدم تبعیض پیوند دارد. احترام به منزلت ذاتی کسانی که در فقر زندگی می کنند باید تمامی سیاست های عمومی را شکل بخشیده، بر آن ها تأثیر بگذارد. دست اندرکاران بخش های عمومی و خصوصی باید به منزلت همگان احترام بگذارند، از بدنام کردن و انگ زدن و پیشداوری اجتناب کنند و تلاش های اشخاص دچار فقر را برای بهبود زندگی خود به رسمیت بشناسند و از آن ها حمایت نمایند.

با توجه به این امر که افراد دچار فقریا نقض های مداوم حقوق مدنی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی خود مواجه هستند که بریکدیگر تاثیردارند و با تاثیراتی ویرانگر یکدیگر را تقویت می کنند،

فقر شدید تصویری روشی از تقسیم ناپذیری، پیوستگی و وابستگی حقوق بشر است .

دولت ها برای مبارزه با فقر و حمایت از حقوق بشر باید محیط توانمند ساز ایجاد کنند. سیاست های عمومی برای غلبه بر فقر باید بر احترام، حفاظت و تحقق تمامی حقوق بشر اشخاص دچار فقر به روشی برابر باشند. هیچ سیاستی در هیچ حوزه ای نباید فقر را تشدید کند یا تأثیر منفی شدیدی روی اشخاص گرفتار فقر داشته باشد

ب - برخورداری برابر اشخاص دچار فقر شدید از تمامی حقوق بشر

۲۶ - زنان باید به فرصت های اقتصادی دسترسی برابر داشته باشند. دولت ها باید برای گسترش فرصت های اشتغال و کارآفرینی برای زنان اولویت قایل شوند، کار شرافتمندانه و مولد را ترویج و حمایت کنند و دسترسی به منابع مالی را بهبود بخشنند. سیاست های عمومی و مقررات اشتغال باید محدودیت های زمانی زنان را درنظر بگیرند و زنان و مردان را قادر سازند از خانواده های خود مراقبت کنند.

۲۷ - دولت ها باید توانایی حقوقی کامل و برابر زنان را برای مالکیت، کنترل و اداره منابع اقتصادی مانند زمین، دارایی و ارث تضمین کنند.

۲۸ - زنان ازدسترسی برابر به قدرت تصمیم گیری نیز باید برخوردار باشند. دولت ها باید سازوکارهایی برای افزایش مشارکت زنان، از جمله زنانی که در فقر زندگی می کنند، در زندگی سیاسی و نهادهای تصمیم گیری در تمامی سطوح ایجاد کنند.

۲۹ - سیاست ها باید برابر جنسیتی در ازدواج و روابط خانوادگی را ترویج و حمایت کنند، و تضمین نمایند تصمیم گیری زنان، از جمله درباره تعداد فرزندان و فاصله تولد آنان آزاد و بدون محدودیت باشد و عذا و منابع دیگر در داخل خانواده به تساوی توزیع شود.

۳۰ - دسترسی برابر زنان به خدمات عمومی، از جمله دربازار کار، از جمله دستمزدها، شرایط اشتغال و مزایای تامین اجتماعی برابر، باید تضمین شود. خدمات و اطلاعات مربوط به بهداشت باروری و جنسیتی، آموزش های مراحل اولیه کودکی، و آمورش بعد از دوره ابتدایی باید به ویژه در دسترس زنان و دختران باشد.

عمومی و رسانه ها ترتیب دهنده تا عدم تبعیض علیه فقیران را ترویج و حمایت کند.

۲۲ - برای تضمین برابری عملی اشخاص دچار فقر باید تدبیر مثبت اندیشه شود. چنین تدبیری باید شامل مصوبات قضایی، اجرایی، اداری، برنامه ها و اقداماتی و نظارتی و سیاست ها، برناهه ها و فقر مانند اشتغال، ویژه در زمینه های حساس به فقر مانند اشتغال، مسکن، غذا، تامین اجتماعی، آب و دفع بهداشتی فاضلاب، بهداشت، آموزش، فرهنگ و مشارکت در زندگی عمومی باشد.

ج- برابری بین مردان و زنان

۲۳ - نسبت زنان در میان فقیران به علت شکل های چند وجهی و تراکمی تبعیض هایی که تحمل می کنند بسیار زیاد است. دولت ها موظفند تبعیض های قانونی و عملی علیه زنان را حذف کنند و تدبیری برای دستیابی به برابری بین مردان و زنان بیاندیشند.

۲۴ - قانون بین المللی حقوق بشر نیز دولت ها را ملزم می کند تدبیری برای حذف شیوه های سنتی و فرهنگی زیبایار و تمامی روش های دیگری بیاندیشند که بر اندیشه پست تر بودن یا برتر بودن هریک از دو جنس، یا نقش های کلیشه ای از پیش تعیین شده برای زنان و مردان استوار است. این شیوه ها طرد اجتماعی زنان و دختران را بیشتر می کنند، مانع دسترسی آنان به منابع و آموزش می شوند و فقر و تبعیض را دائمی می کنند.

۲۵ - دولت ها باید برای مبارزه با خشونت مبنی بر جنسیت اقدامات موثر و قوی انجام دهند. زنان دچار فقر که قربانیان خشونت مبنی بر جنسیت هستند در دسترسی به عدالت و رهایی از روابط اهانت آمیز با دشواری های ویژه مواجه اند.

۳۱ - دولت ها باید برابری جنسیتی را به عنوان هدفی در سیاست ها، راهکارها، بودجه ها، برنامه ها و طرح های کشوری خود منظور کنند. آن ها باید منابع ملی هدفمند و یاری رسمی توسعه برای برابری جنسیتی را افزایش دهند، و به توانمند سازی اقتصادی زنان در محیط تجارت بین المللی توجه کنند.

د - حقوق کودک

۳۲ - با توجه به این که بیشتر کسانی که در فقر زندگی می کنند کودک هستند و این که فقر در کودکی از عوامل ریشه ای فقر در بزرگسالی است، به تامین حقوق کودکان باید اولویت داده شود. حتی دوره های کوتاه محرومیت و طردشدنگی می تواند به شدت و به گونه ای برگشت ناپذیر به حق بقا و رشد کودک آسیب بزند. برای ریشه کنی فقر دولت ها باید اقدامات آنی برای مبارزه با فقر کودکی به عمل آورند.

۳۳ - دولت ها باید اطمینان یابند تمامی کودکان به خدمات اساسی از جمله در داخل خانواده ها دسترسی برای داشته باشند. کودکان حق دارند حداقل از مجموعه ای از خدمات اساسی اجتماعی شامل مراقبت های بهداشتی خوب، غذای کافی، مسکن، آب آشامیدنی سالم و دفع بهداشتی فاضلاب و آموزش ابتدایی برخوردار باشند تا بدون بیماری، سوتعذیه، بی سوادی و محرومیت های دیگر به قابلیت های کامل خود دست یابند.

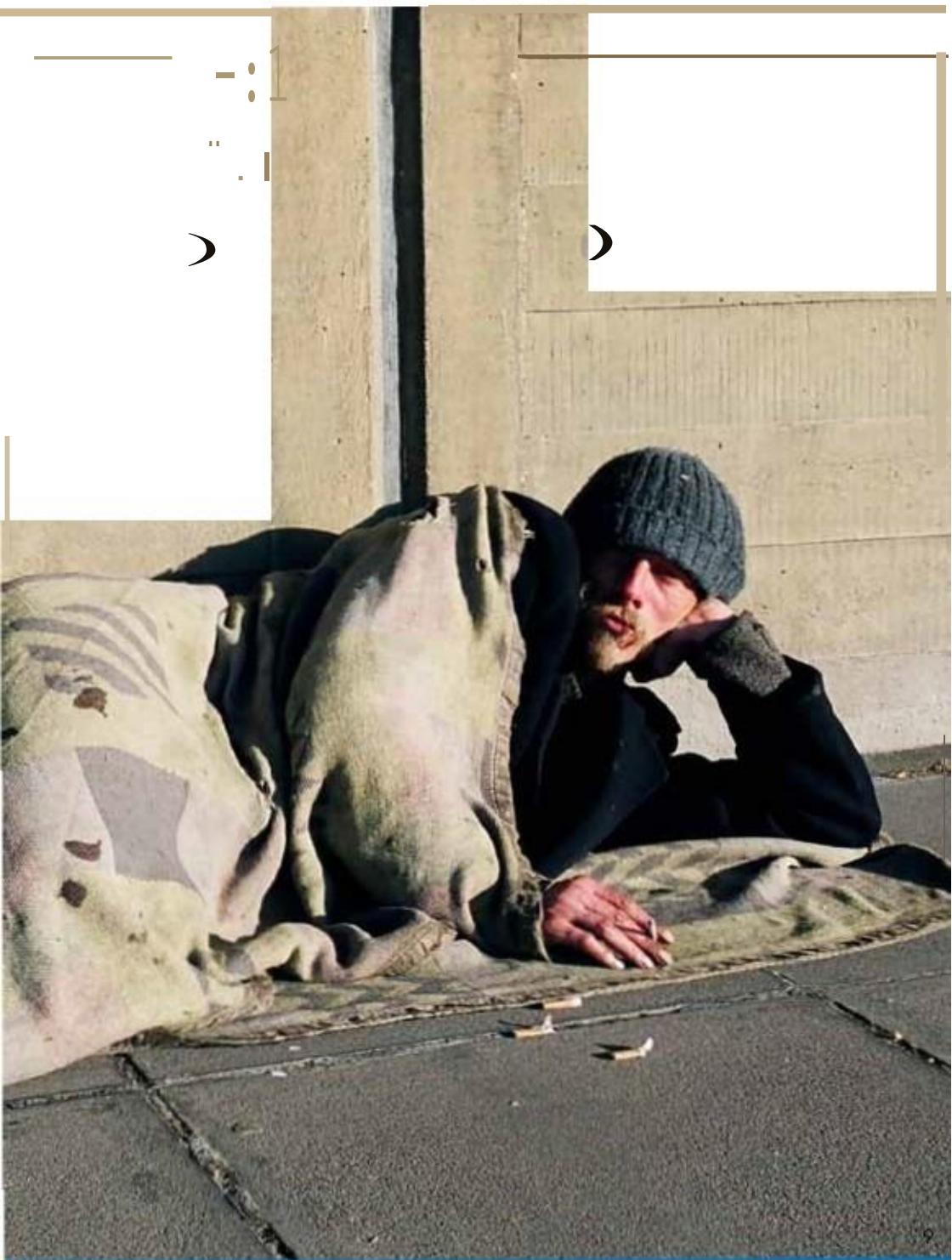
۳۴ - فقر، کودکان، به ویژه دختران را دربرابر بهره کشی، قصور و بدرفتاری و سواستفاده آسیب پذیر می سازد. دولت ها باید به حقوق کودکانی که در فقر زندگی می کنند، احترام بگذارند و از آن حمایت کنند از جمله با تقویت و اختصاص منابع ضروری برای راهکارها و برنامه های حفاظت از کودکان، با تمرکز ویژه بر کودکان در حاشیه مانده، مانند کودکان خیابانی، سربازان کودک، کودکان معلول، قربانیان قاچاق انسان، کودکان سرپرست خانوار و کودکانی که در موسسات مراقبتی (نوانخانه ها) زندگی می کنند، همگی آنان در معرض خطر شدید بهره کشی و سواستفاده قرار دارند.

۲۵ - دولت ها باید از حق کودکان برای رساندن صدا و نظر خود به جریان ها و مجامعتی که درباره زندگی ایشان تصمیم می گیرند حمایت کنند

۵ - عاملیت و استقلال اشخاصی که در فقر شدید زندگی می کنند

۲۶ - اشخاصی که در فقر زندگی می کنند باید به عنوان افرادی آزاد و مستقل به رسمیت شناخته شده و براین اساس با ایشان رفتار شود. هدف تمامی سیاست های مریوط به فقر باید توانمند سازی کسانی باشد که در فقر زندگی می کنند

این سیاست ها باید برمبنای به رسمیت شناختن حق این افراد برای اخذ تصمیم های خود و احترام به توانایی آنان برای تحقق بخشیدن به قابلیت های خود، درک منزلت ایشان و حق آنان برای شرکت در تصمیم های موثر بر زندگی ایشان استوار باشد.

و - مشارکت و توانمند سازی

۳۷ - مشارکت موثر و معنی دار از نشانه های تایید حق هر فرد و گروه برای شرکت در اداره امور عمومی است. مشارکت همچنین وسیله حمایت از جذب اجتماعی و عنصری اساسی درتلash ها برای مبارزه با فقر است، به ویژه با تضمین این امر که سیاست های عمومی پایابدارهستند و طراحی شده اند تا نیازهای بیان شده فقیرترین بخش های جامعه را تامین کنند.

۳۸ - دولت ها باید مشارکت فعالانه، آزادانه، آگاهانه و معنی دار اشخاص دچار فقر را در تمامی مراحل تدوین و طراحی، اجرا، پایش و ارزیابی تصمیم ها و سیاست های موثر بر زندگی آنان تضمین کنند. این کار نیازمند طرفیت سازی و آموختش حقوق بشر به فقیران، و ایجاد ترتیبات نهادی و سازوکارهای ویژه در سطوح گوناگون تصمیم گیری برای غلبه بر موانعی است که این اشخاص در زمینه مشارکت موثر با آن ها مواجه هستند. برای گنجاندن کامل از نظر اجتماعی فقیرترین و مطرودترین اشخاص در این روند، مراقبت ویژه لازم است.

۳۹ - دولت ها باید تضمین کنند گروه هایی که بیشتر در معرض خطر افتادن به ورطه فقر هستند، از جمله کسانی که مشترکا ناملایمات و تبعیض بر مبنای نژاد، رنگ، جنس، زبان، دین، افکار سیاسی یا عقاید دیگر، خاستگاه ملی یا اجتماعی، اموال، تولد یا وضعیت های دیگر را تحریه می کنند نه فقط در تمامی فرایندهای تصمیم گیری که بر زندگی آنان تاثیر می گذارد به قدر کافی حضور داشته باشند بلکه برای بیان نظرات خود توانمند شده و از آنان حمایت نیز بشود.

۴۰ - دولت ها باید تضمین کنند مردمان بومی، که به ویژه در برابر فقر شدید آسیب پذیرند، از حق رضایت آزادانه، قبلی و آگاهانه از طریق موسسات نماینده خود آنان درباره تمامی تصمیم های مربوط به استفاده از زمین ها، سرمایه ها و منابع ایشان از سوی دولت و عوامل غیردولتی برخوردار باشند.

۴۱ - دولت ها همچنین باید فعالانه از افراد، سازمان

های جامعه محور، جنبش های اجتماعی، گروه ها و دیگر سازمان های غیردولتی محافظت نمایند که از حقوق افراد دچار فقریستیانی و حمایت می کنند.

ز - شفافیت و دسترسی به اطلاعات

۴۲ - اشخاص فقیر معمولا به اطلاعات حیاتی درباره تصمیم های موثر بر زندگی خود دسترسی ندارند. این امر موجب کاهش درآمد خالص و مانع دسترسی آنان به خدمات اجتماعی یا امکانات شغلی می گردد و ایشان را دربرابر فساد و بهره کشی به شدت آسیب پذیر می سازد.

۴۳ - دولت ها باید تضمین کنند خدمات عمومی و برنامه های موثر بر زندگی فقیران با شفافیت طراحی و اجرا شوند. دولت ها باید درباره تمامی خدمات عمومی که در دسترس فقیران قرار دارد و درباره حقوق آنان در رابطه با این خدمات اطلاعات قابل حصول و از نظر فرهنگی کافی ارائه دهند. این اطلاعات باید فعالانه از طریق تمامی مجاری موجود منتشر شوند.

۴۴ - دولت ها باید تضمین کنند فقیران، فردی یا به اتفاق دیگران، بتوانند در پی کسب اطلاعات درباره تمامی تصمیم های موثر بر زندگی خود بروند، آن ها را دریافت و منتقل کنند. این امر شامل دسترسی به اطلاعات برای پی بردن به چگونگی تحقق حقوق و آزادی ها و جبران و دادخواهی در موارد نقض آن ها است.

ح - مسؤولیت پذیری و پاسخگویی

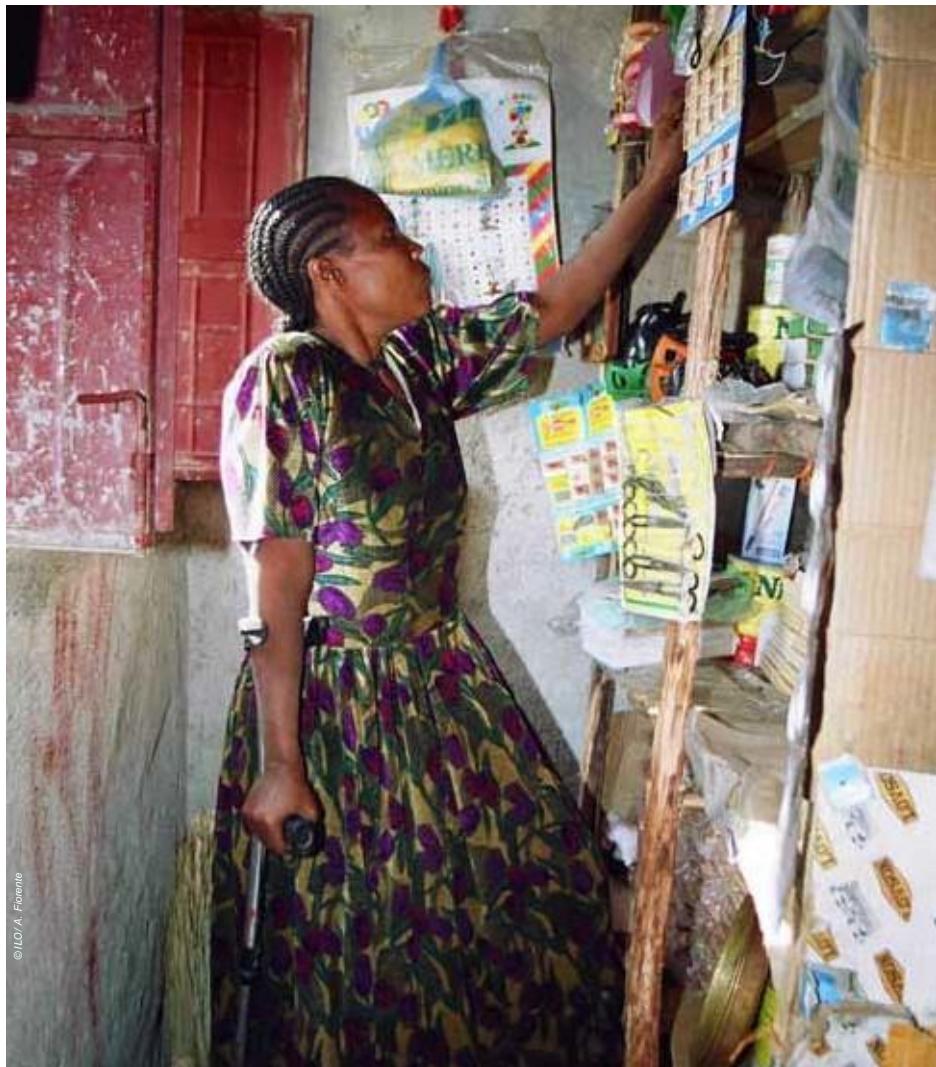
۴۵ - به اشخاص فقیر معمولا به عنوان دریافت کنندگان افعالی کمک یا خیریه دولت نگیریسته می شود درحالی که در واقع آنان صاحبان حق هستند و سیاستگذاران و دیگر مسؤولان عمومی باید به آنان پاسخگو باشند.

۴۶ - دولت ها باید تضمین کنند چنانچه حقوق بشر فقیران در صورت مواجه شدن با انجام اقدامات یا عدم انجام اقداماتی تضعیف شود یا به خطر افتاد، از جمله در زمینه ارائه خدمات عمومی، برنامه های کاهش فقر و اختصاص منابع، از حق دادخواهی موثر از طریق سازوکارهای قضایی، شبه قضایی، اداری و

کافی و قابل دسترسی برای شکایت به منظور بیشگیری، شناسایی و ختنی و مقابله کردن با فساد، به ویژه در برنامه های اجتماعی و برنامه های دیگر به وجود آورند، که مستقیماً بر زندگی مردم فقیر تاثیر می گذارند

سیاسی برخوردار باشند. درباره امکانات دادخواهی که در دسترس فقیران قرار دارد باید به آن اطلاعات کامل داده شود، و سازو کارهایی از نظر فیزیکی و مالی باید قابل دسترس همگان باشد.

۴۷ - دولت ها باید امکاناتی، از جمله سازوکارهایی

چهارم - سازوکارها و مقتضیات اجرا

ب - دولت ها باید تضمین کنند سیاست های عمومی اولویت لازم برای اشخاصی که در فقر زندگی می کنند قابل شوند

۵۱ - دولت ها هنگام طراحی و اجرای سیاست های عمومی و اختصاص منابع باید به حقوق بشر محروم ترین گروه ها، به ویژه اشخاصی که در فقر شدید زندگی می کنند، اولویت لازم را بدهنند.

۵۲ - دولت ها باید تضمین کنند هنگام طراحی و اجرای سیاست های عمومی، از جمله مسایل بودجه ای و مالی، به داده های تفکیک شده و اطلاعات به روز درباره فقر توجه کنند.

۵۳ - دولت ها باید اطمینان حاصل کنند برای تضمین تحقق حقوق بشر اشخاصی که با فقر زندگی می کنند منابع کافی تامین و از آن ها استفاده شود. سیاست های مالی، از جمله در رابطه با گردآوری درآمد، اختصاصات بودجه و هزینه، باید از ضوابط و اصول حقوق بشر، به ویژه برابری و عدم تعییض، مطابعت کنند.

۵۴ - با توجه به تاثیر شدید و ویرانگری حربان های اقتصادی و مالی بر گروه هایی که نسبت به فقر آسیب پذیرترند، دولت ها باید به ویژه مراقبت کنند تضمین شود تدبیر مریوط به رهایی از بحران، از جمله کاهش هزینه های عمومی، حقوق بشر این گروه ها را نقض نکرده یا از آنان دریغ نکند. این تدبیر باید فراگیر و بدون تعییض بوده، تامین مالی پایدار را برای نظام های حفاظت اجتماعی تضمین کنند تا نابرابری ها را کاهش دهند و یقین حاصل شود حقوق افراد و گروه های محروم و در حاشیه مانده به شدت تحت تاثیر قرار نگیرد.

۴۸ - دولت ها تعهد اکید دارند تا گام هایی در جهت تحقق کامل حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بردارند، و قانون حقوق بشر ایجاب می کند حداقل کمترین سطح ضروری تمامی حقوق باید همیشه تضمین و تامین شده باشد. قانون بین المللی حقوق بشر، اگر محدودیت های منابع بگذارند، تحقق تدریجی بعضی از جنبه های حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی طی دوره ای از زمان و با شاخص های به خوبی تعریف و تعیین شده را اجازه می دهد، اگرچه هرگونه اقدام واپسگاریانه عمدی ممکن است فقط به گونه ای استثنایی و بر مبنای موقتی انجام شود. دولت ها لازم است همیشه اقدامات ویژه ای را که برای برخورد با فقر انجام شده نشان داده، ثابت کنند این کارها را با استفاده از حداقل منابع موجود خود، از جمله از طریق همکاری و یاری بین المللی انجام داده اند.

۴۹ - تضمین این که فقیران می توانند حداقل از کمترین میزان ضروری تمامی حقوق اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی برخوردار شوند موضوعی صرفاً مربوط به اجرای کامل تر سیاست های کنونی نیست. ریشه کنی فقرسیاست هایی را ایجاب می کند که به طور ویژه از طریق چارچوبی فراگیر و منسجم که تمامی قلمروهای سیاست عمومی و اقدام سیاسی را پوشش دهد به وضعیت فقیران رسیدگی کند.

الف - دولت ها باید راهکار ملی فراگیری برای کاهش فقر و محرومیت اجتماعی تصویب کنند

۵۰ - دولت ها باید برمبنای حقوق بشر راهکاری برای کاهش فقر تدوین و تصویب کنند که افراد و گروه ها، به ویژه فقیران را فعالانه در طراحی و اجرای آن شرکت دهد. این راهکار باید شامل مراحل زمانی مشخص و طرح اجرایی روشتی باشد که پیامدها و نتایج بودجه ای لازم را به حساب بیاورد و مقامات و کارگزاری های مسؤول اجرای آن به وضوح تعیین شوند و سازوکارهای مناسب برای دادخواهی در نظر گرفته شود تا در صورت عدم اجرا بتوان به آن ها متousel شد

۵۵ - از کاستن از بودجه خدمات اجتماعی که تاثیر چشمگیری بر کسانی می گذارد که در فقر زندگی می کنند، از جمله با افزایش فشار مراقبت از زنان، باید تا حمامکان اجتناب کرد، و فقط پس از بررسی جدی تمامی انتخاب های سیاستکاری جایگزین، از جمله، روش های دیگر تامین مالی، به آن روآورد. منابع اختصاص داده شده به خدمات ضروری برای برخورداری اشخاصی که در فقر زندگی می کنند از حقوق خود، در بودجه های ملی و محلی، باید منحصرا و فقط به همین مصرف برسد.

ج - دولت ها باید تضمین کنند تسهیلات، کالاهای خدمات لازم برای برخورداری از حقوق بشر قابل دسترسی، موجود، انعطاف پذیر، با قیمت مناسب ودارای کیفیت خوب باشند

۵۶ - دولت ها درباره تامین و ارائه تسهیلات، کالاهای و خدمات لازم برای برخورداری از حقوق بشرتعهداتی دارند. حتی در شرایطی که این تضمینات، کالاهای و خدمات با مشارکت نهادهای بخش خصوصی یا جامعه مدنی ارائه می شوند، دولت ها مسؤول تضمین کیفیت، مناسب بودن قیمت، و پوشش آن ها هستند و وظیفه دارند از افراد دربرابر سواستفاده ارائه دهندها خدمات از بخش خصوصی حفاظت کنند

۵۷ - دولت ها برای تضمین دسترسی کافی و بدون تبعیض اشخاص فقیریه تسهیلات، کالاهای و خدمات باید موضع را برطرف کنند. خدمات ضروری برای تحقق حقوق بشر مانند خدمات بهداشتی، باید برای جوامع فقیر از لحاظ مالی قابل دسترسی و از

نظر دسترسی فیزیکی امن باشد. اطلاعات درباره این خدمات نیز باید در دسترس باشد.

۵۸ - دولت ها باید مناسب بودن هزینه استفاده از تسهیلات، کالاهای و خدمات مربوط به فقیران را تضمین کنند. هیچکس نباید به علت فقر از دسترسی به خدمات اساسی محروم شود. در بعضی موارد دولت ها باید امکان دسترسی رایگان را فراهم سازند؛ برای مثال، آموزش ابتدایی باید اجباری و بدون هزینه های مستقیم و غیر مستقیم باشد.

۵۹ - دولت ها باید مقبولیت و قابلیت انعطاف تسهیلات، کالاهای و خدمات مربوط به نیازهای ویژه فقیران را تضمین کرده، تفاوت های فرهنگی، موانع زبانی، نیازهای ویژه جنس ها و تبعیض را در نظر بگیرند. در بعضی موارد، تامین یاری متناسب با نیازهای گروه های ویژه باید تضمین شود.

۶۰ - دولت ها باید تضمین کنند تسهیلات، کالاهای و خدمات مورد استفاده فقیران دارای عالی ترین کیفیت قابل دسترسی، از جمله با پایش و نظارت بر کیفیت کار ارائه دهندها خدمات بخش عمومی و خصوصی، باشند. ارائه دهندها خدمات باید واحد شرایط عالی بوده، از نیازهای ویژه فقیران آگاه باشند.

الف- حق زندگی و شان و منزلت جسمی (فیزیکی)

۶۳ - اشخاصی که در فقر زندگی می کنند معمولاً در معرض خطرهای فردی و نهادی خشونت و تهدیدها نسبت به منزلت جسمی خود از سوی عوامل دولتی و خصوصی هستند که باعث می شود در وحشت و نامنی مداوم زندگی کنند. همواره در معرض خطر بودن و آسیب پذیری در برابر خشونت برسلامت جسمی و فکری انسان اثر می گذارد و به توسعه اقتصادی و توانایی او برای گریز از فقر آسیب می زند. کسانی که، بدون استقلال اقتصادی یا استقلال اندک، در فقر زندگی می کنند، امکانات کمتری برای یافتن امنیت و حفاظت دارند. عوامل اجرای قانون غالباً پرونده این افراد را دارند و عمداً به عنوان هدف سراغ آنان می روند. زنان و دختران فقیر به ویژه از خشونت مبنی بر جنسیت رنج می برند که شامل خشونت خانوادگی، سواستفاده و آزار جنسی و رسوم وکارهای زیانبار سنتی است اما به همین موارد محدود نمی شود. به علاوه، فقر از دلایل مرگ، بیماری، نسبت های زیاد مرگ و میر قابل پیشگیری و پایین بودن میانگین عمر، نه فقط به علت قراردادشتن

در معرض خشونت بیشتر، بلکه همچنین به علت محرومیت مادی و پیامدهای آن، مانند فقدان غذا، آب سالم و دفع بهداشتی فاضلاب است.

۶۴ - دولت ها باید:

الف - تدبیر ویژه برای تضمین این امر انجام دهنند که حق زندگی و منزلت جسمی فقیران برمبنایی برابر، از جمله با آموزش ماموران و مسوولان اجرای قانون، بازبینی در روش های کار پلیس و ایجاد نظام های پاسخگویی روشن قابل دسترسی محروم ترین افراد و گروه ها محترم شمرده شده، محافظت شده و تحقق یابد؛

د - دولت ها باید انسجام و پیوستگی سیاست ها را تضمین کنند.

۶۱ - دولت ها هنگام تدوین، طراحی و اجرای تمامی سیاست ها، از جمله، تجارت بین المللی، وضع مالیات، برنامه ریزی های مالی، بولی، زیست محیطی و سرمایه گذاری، باید به تعهدات بین المللی خود در زمینه حقوق بشر توجه داشته باشند. به تعهدات جامعه بین المللی برای کاهش فقر بدون توجه به تصمیم ها و سیاست های ملی و بین المللی نمی توان توجه کرد زیرا بعضی از آن ها ممکن است منجر به شرایطی شوند که موجب ایجاد، ادامه یا افزایش فقر در داخل یا خارج گردد. دولت ها قبل از تصویب هر موافقنامه بین المللی یا اجرای هر سیاستی باید دقت کنند با تعهدات بین المللی آن ها در زمینه حقوق بشر سازگار باشد

پنجم - حقوق ویژه

۶۲ - تمامی حقوق بشر - مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی - شامل حال فقیران می شود و آنان باید از آن ها برخوردار باشند. در زیر به بعضی از حقوق ویژه توجه شده، که برخورداری فقیران از آن ها به ویژه محدود و ممانعت شده، و در رابطه با آن ها سیاست های دولت ها غالباً ناقصی یا ضد مولد و تخریبی است. در مورد چگونه احترام گذاشتن و رعایت، حفاظت و تحقق این حقوق برای فقیران رهنمودهایی ارائه شده است. این متن نه خلاصه و چکیده و نه شرح کامل محتوای هریک از حقوق است و باید در راستای تعهدات موجود براساس حقوق بین الملل و قوانین ملی، و توجه لازم به تعهدات و توصیه های کلی سازوکارهای حقوق بشر سازمان ملل متعدد تعبیر و تفسیر و اعمال شوند.

از حداکثرمنابع در دسترس خود، انجام دهنده تا دسترسی فقیران را به حداقل کمترین میزان خوراکی که از نظر دارا بودن موادمغذی کافی و امن باشد، سرپناه اساسی، مسکن و امکانات دفع بهداشتی فاضلاب، و مقدار کافی آب آشامیدنی سالم، تضمین کند تا از بروز بیماری ها و پیامدهای زیانبار دیگر ناشی از محرومیت های مادی، از جمله سوتغذیه، بیماری های همه گیر و مرگ و میر مادران و نوزادان جلوگیری شود.

ب - راهکارها و نظام های ویژه ایجاد کند تا به خشونت مبتنی بر جنسیت علیه فقیران، از جمله با تامین سرپناه برای زنان قربانی خشونت های خانوادگی رسیدگی شود؛

ج - تمامی تدابیر و اقدامات ممکن را، با استفاده

ب - حقوق آزادی و امنیت اشخاص

۱۵ - عوامل ساختاری و اجتماعی گوناگون، از جمله تبعیض باعث درگیری بسیار زیاد فقیران با نظام عدالت کیفری می شود. آنان با موانع قابل توجهی نیز برای خروج از این نظام مواجه می شوند. درنتیجه، تعداد بسیار زیادی از فقیرترین و مطرودترین افراد دستگیر، بازداشت و زندانی می شوند. بسیاری از آنان پیش از محکمه مدتها بدوام امکان استفاده ازویشه یا رسیدگی در زندان می مانند. احتمال محکوم شدن آنان چون معمولاً قادر به پرداخت اجرت وکیل نیستند، بیشتر است. آنان در زندان معمولاً وسیله ای برای چالش با موارد نقض حقوق خود، مانند شرایط نامن یا غیربردهاشتی، بدرفتاری یا تأخیرهای طولانی ندارند. جرمیه های تحمیلی به فقیران تاثیر شدیدی برآنان دارد، وضعیت ایشان را بدتر و دور باطل فقرآن را دائمی می کند. اشخاص بی خانمان به ویژه معمولاً در معرض محدودیت هایی در آزادی رفت و آمد قراردارند و برای استفاده از فضای عمومی به ارتکاب جرم متهم می شوند

۶۶ - دولت ها باید:

الف - هرگونه ناشر شدید مجازات کیفری تعیین شده و زندان را براسخاصل فقیر ارزیابی و رسیدگی کنند؛
ب - با حداکثر امکانات خود تضمین کنند در جریان خواستن وثیقه وضمانت، شرایط اقتصادی و اجتماعی فقیران را در نظر بگیرند؛
ج - هرقانونی را که فعالیت های موجب ادامه زندگی در فضاهای عمومی، مانند خوابیدن، تکدی گری، خوردن با انجام فعالیت های مربوط به حفظ بهداشت شخصی را جرم و خلاف به حساب می آورد، لغو یا اصلاح کنند؛

د - جریان تعیین مجازات هایی را که نیازمند پرداخت جرمیه های سنگین از سوی اشخاص فقیر است، به ویژه آن هایی که به تکدی گری، استفاده از فضای عمومی و تقلب در کمک های اجتماعی مربوط می شود بررسی کنند و درباره لغو مجازات زندان برای عدم پرداخت جرمیه های نقدی کسانی که قادر به پرداخت نیستند، چاره جویی کنند

ج - حق برخورداری از حفاظت یکسان در برابر قانون، دسترسی به عدالت و دادخواهی موثر

۶۷ - افرادی که با فقر زندگی می کنند غالباً قادر به دسترسی به عدالت یا طلب دادخواهی برای انجام یا عدم انجام اقداماتی که برزتگی ایشان تاثیر سو می گذارد، نیستند. آنان با موانع گوناگون مواجه می شوند، از ناتوانی در به ثبت رساندن موقفيت آمیز شکایت اولیه به دلیل هزینه ها و عدم آگاهی به امور حقوقی، تا عدم اجرای حکم هایی که دادگاه به سود ایشان صادر کرده است. عدم موازنی ها در قدرت و فقدان استقلال، سازوکارهای قابل دسترسی و موثر برای طرح شکایت غالباً مانع از آن می شود تا با تصمیم های اداری که بر زندگی ایشان تاثیر سو می گذارد به چالش بپردازند. آنان بدون دسترسی موثر به عدالت نمی توانند برای نقض قوانین حقوق بشر داخلی و بین المللی دنبال دادخواهی بروند و به آن دست یابند و این امر آسیب پذیری، نا امنی و انزواج ایشان را تشديد و فقر آنان را دائمی می کند.

- الف - رویه هایی موثر، با هزینه مناسب و قابل دسترسی، ایجاد کنند از جمله، سازوکارهای غیررسمی برای حل اختلاف، براساس ضوابط حقوق بشر، برای حمایت از فقیرانی که در صدد احراق عدالتند، با درنظرگرفتن موانع ویژه ای که ایشان در مسیر دستیابی به عدالت با آن ها مواجه اند؛
- ب - تامین نظام های کمک حقوقی با کیفیت عالی و خدمات حقوقی گسترده برای کسانی که قادر به تامین هزینه های وکالت حقوقی نیستند برای پرونده های کیفری و همچنین پرونده های مدنی موثر بر حقوق اشخاصی که در فقر زندگی می کنند؛
- ج - تدبیری برای تضمین عدم دریافت هزینه های حقوقی و دادگاهی (مانند هزینه تشکیل پرونده شکایات) برای کسانی بیاندیشند که استطاعت پرداخت ندارند؛

غیرمستقیم این کار شناسنامه نمی گیرند و دیگران

به علت تبعیض، از داشتن هویت قانونی محروم می شوند. فقیران بدون گواهی تولد و اسناد مربوطه نمی توانند به طیفی گسترده از حقوق خود ارجمله، حقوق تامین اجتماعی، آموزش، بهداشت و یرخورداری ازعدالت دست یابند. فقدان این مدارک، خطر بی کشوری را نیز می افزاید زیرا افراد ممکن است در مراحل بعدی زندگی خود نتوانند ملیت خود را ثابت کنند.

70 - دولت ها باید:

الف - تمامی تلاش های لازم را برای ثبت ولادت تمامی کودکان بلافصله بعد از تولد انجام دهند؛

ب - اقداماتی برای یادآوری لزوم ثبت تولد و گرفتن شناسنامه، ازجمله برای افزایش آگاهی بزرگسالان و کودکان فاقد این گونه مدارک انجام داده، از صدور اسناد فوق برای فقیران هنگام نیازابیشان به دسترسی موثر به خدمات عمومی و برخورداری از تمامی حقوق، اطمینان حاصل کنند.

ج - منابع لازم برای ایجاد نظام های ثباتی اختصاص دهنند که کافی و در دسترس فقیران باشند این نظام ها باید رایگان، ساده، با کارآیی بالا بوده، بدون تبعیض فعالیت کنند؛

د - موانعی را که مانع از ثبت تولد گروه های محرومی می شوند که به ویژه در معرض خطر فقر هستند، مانند پناهجویان، اشخاص بدون کشور، معلولان و مهاجران بدون سند و ثبت، شناسایی و برطرف کنند؛

ه - هرگاه اسناد ثبت تولد یا شناسایی را منتفا نتوان به دست آورد، تضمین کنند دادگاه ها وضعیت حقوقی را بدون تبعیض تمدید کنند.

ه - حق داشتن حریم خصوصی و حفاظت برای خانه و خانواده

۷۱ - احتمال این که فقیران از جانب عوامل دولتی و غیردولتی در معرض تجاوزاتی به حریم

د - تضمین کنند فقیران در موارد تبعیض برمبنای وضعیت اجتماعی - اقتصادی خود به امکانات دادخواهی دسترسی دادشته باشند؛

ه - برای آموزش قضات، وکلا، دادیارها و ماموران اجرای قانون به منظور تامین نیازهای گروه های گوناگون دچار فقر، و افزایش توانایی آنان برای انجام وظایف بدون تبعیض خویش، سرمایه گذاری کنند؛

و - برای تضمین نظارت و توانمند ساختن اشخاصی که در فقر زندگی می کنند برای طرح شکایت ها درباره سواستفاده از قدرت و اختیار، فساد و تبعیض، سازوکارهایی مستقل، دارای منابع خوب و حساس به جنسیت ویژه شکایت، ایجاد کنند؛

ز - سازوکارهای شکایت، مشاوره و گزارش دهی حساس به کودک، قابل دسترسی برای کودکانی که در فقر زندگی می کنند، ایجاد کرده، تلاش هایی گسترده برای اطلاع رسانی درباره این سازوکارها انجام دهند؛

ح - ارائه اطلاعات حقوقی به فقیران را، ازجمله از طریق انتشار به راه های گوناگون، انعطاف پذیر و از نظر فرهنگی حساس، بیشتر کنند؛

ط - امکان حق دادخواهی موثر (ازجمله شناسایی استقلال حقوقی داخلی و محلی و شکایت قضایی از عمل خلاف قانون) را برای تمامی حقوق ثبت شده در مصوبات مربوط به حقوق بشر بین المللی، ازجمله حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به وجود آورند.

د - حق شناخته شدن به عنوان شخص (انسان) دربرابر قانون

۶۹ - موانع حقوقی، اقتصادی، تشریفاتی، عملی و فرهنگی بسیاری مانع از ثبت واقعه تولد فقیران و دریافت شناسنامه در ابتدای زندگی آنان می شود. بعضی از آنان نیز صرفا به دلیل دوری اداره ثبت به محل زندگی والدین ایشان وتعدادی به علت نا توانی از پرداخت هزینه های مستقیم و

حق حقی فرآگیر نیز هست که عناصر ضروری برای بقا، سلامتی و رشد جسمی و فکری انسان را شامل می شود. نداشتن زندگی خوب به وسائل و امکانات محدود یا نامن معاش مربوط می شود. غالباً فقدان وجود درآمد و گرانی قیمت کالاهای اساسی درمجموع مانعی عمده را در نواحی شهری شکل می دهدن. جوامع روستایی معمولاً به شدت به دسترسی امن و برابر به زمین، ماهیگیری و جنگل ها اتنکا دارند که منبع غذا و سرپنه، مینا و اساس برای تحریه ها و رسوم اجتماعی، فرهنگی و دینی و عاملی اساسی برای رشد اقتصادی هستند. اشخاصی بسیار، ازجمله، زنان، مردمان بومی و تولید کنندگان کوچک محصولات کشاورزی فاقد کنترل از نظر حقوقی قابل اجرا و پایدار بر چنین منابعی هستند و به آن ها دسترسی ندارند.

۷۴ - دولت ها باید:

الف - موانع اقتصادی، اجتماعی و اداری را که مانع از شرکت فقیران در فعالیت های تولیدی برای تأمین معاش ایشان می شوند، ازجمله با ایجاد دارایی ها، مهارت ها و توانایی ها، از میان بردارند؛

ب - برای بهبود دسترسی به خدمات اساسی لازم به منظور برخورداری از سطح زندگی خوب، و ایجاد انتخاب های بهتر در زمینه انرژی و فن آوری برای فقیران، در تاسیسات و خدمات زیربنایی سرمایه گذاری کنند؛

ج - تضمین نمایند ازجمله، با انجام اقداماتی ویژه در زمینه های قضایی، اداری و سیاستگذاری برای حمایت و تضمین مدیریت پایدار منابع تولیدی، فقیران به منابعی مانند زمین،

ماهیگیری، جنگل ها و آب کافی برای کشاورزی در حد گذران زندگی، دسترسی کافی داشته باشند؛

د - حق مردمان بومی را نسبت به زمین ها،

خصوصی و وجهه خود قرارگیرند، زیاد است. علت چنین تجاوزاتی ممکن است تعداد زیاد ساکنان واحدهای مسکونی یا مداخله شدید مسوولان خدمات اجتماعی یا ماموران اجرای قانون باشد. برای مثال، کودکان خانواده های فقیر بیشتر در معرض خطر جدایی از خانواده و انتقال به نوانخانه ها و موسسات مراقبتی قرار دارند

۷۵ - دولت ها باید:

الف - در معیارها و سیاست های حقوقی و اداری برای حفاظت فقیران از تجاوزات نامناسب مسوولان به حریم خصوصی آنان تجدید نظر کنند. باید در سیاست های نظارتی، قید و بند های رفاهی و دیگر سازوکارهای اداری تجدید نظر شود تا اطمینان حاصل گردد فشار شدیدی به فقیران تحمیل نکنند یا به حریم خصوصی ایشان تجاوز ننمایند؛

ب - تضمین کنند فقر مادی و مالی هرگز تنها دلیل و توجیه جدا کردن کودکی از کانون خانواده یا ممانعت از پیوستن دوباره او نباشد. در راستای تعهدات درمورد حفاظت از بهترین منافع کودک در هر اقدام برای حفاظت از کودک، تلاش ها باید مقدمتا در جهت توانمند سازی کودک برای ماندن تحت مراقبت والدین یا بازگشت به کانون خانواده، ازجمله با برطرف کردن محرومیت مادی خانواده باشد؛

ج - به عنوان بخشی از سیاست های فرآگیر رفاه و حفاظت از کودکان، برنامه هایی مناسب، با منابع مالی خوب و از نظر فرهنگی حساس، قابل دسترسی فقیران، برای حمایت از خانواده طراحی و اجرا کنند.

و - حق برخورداری از زندگی خوب

۷۶ - دولت ها تعهد دارند به تدریج شرایط زندگی فقیران را بهتر کنند. در حالی که حق برخورداری از زندگی خوب شامل حقوق ویژه است، که بعضی از آن ها جدایانه در زیر آورده شده اند، این

مسکن، و شکل های دیگر اعتبار، و امکانات امن،
مقرن به صرفه پس انداز دسترسی داشته
باشند؛

و - تضمین کنند سیاست های رسیدگی به
تمامی حوزه های مربوط به حق برخورداری از
زندگی خوب، مانند غذا، آب و دفع فاضلاب و
مسکن، فراگیر و پکارچه باشند

سرزمین ها و منابعی تضمین کنند که به
طورستثنی و از قدیم مالک آن ها بوده، آن ها را در
اختیار داشته یا به عبارت دیگر از آن ها استفاده
کرده یا آن ها را به دست آورده اند؛

۵ - تضمین کنند فقیران، به ویژه زنان فقیر، به
خدمات مالی اساسی، از جمله، وام های بانکی،
وام

ز - حق برخورداری از خوراک و تغذیه مناسب

۷۵ - غذای کافی برای سلامتی، ادامه حیات و رشد جسمی و فکری ضروری و شرطی برای یکپارچگی اجتماعی، انسجام و بیوستگی اجتماعی و زندگی اجتماعی آرام است. فقدان امنیت غذایی منزلت و استقلال انسان را به خطر می اندازد. فقیران غالباً به غذای کافی و باقیمت مناسب یا منابعی که برای تولید یا به دست آوردن چنین غذایی لازم است، دسترسی کافی ندارند. حتی حایی که غذای کافی موجود است، معمولاً، برای مثال، به علت گرانی، توزیع نادرست یا تعییض آمیز، ناتوانی نسبی گروه های حاشیه ای برای دسترسی به منابع تولیدی، عدم وجود تاسیسات زیربنایی یا به علت وجود مناقشه، به فقیران نمی رسد. کیفیت یا ارزش تغذیه ای غذایی که فقیران می توانند به آن دسترسی پیدا کنند نیز موضوع مهمی است.

درنتیجه تعییض نهادی و درون خانوادگی یا سنت های فرهنگی، زنان فقیر غالباً از دسترسی برابر به غذا محروم می شوند، یا توانایی آنان به دستیابی به آن تضعیف می شود.

۷۶ - دولت ها باید:

الف - نظام های نقشه برداری تفکیک شده برای شناسایی گروه ها و خانواده های آسیب پذیر به نامنی غذا و تغذیه، و دلایل این آسیب پذیری ایجاد کنند، و برای تامین دسترسی به غذای کافی تدبیر تصحیحی در نظر بگیرند که بلا فاصله و هم به تدریج انجام شوند

ب - راهکاری ملی برای تضمین امنیت غذا و تغذیه برای همگان برمبنای اصول حقوق بشر تصویب

کنند. به دسترسی فقیران به غذای کافی باید اولویت داده شود و به وابستگی متقابل دسترسی به منابع تولیدی و پولی و تغذیه مناسب و کافی توجه داشت؛

ج - سازوکارهای کافی هشدار زود هنگام برای پیشگیری یا کاهش تاثیرات بلایای طبیعی یا ناشی از فعالیت های انسانی، از جمله بر فقیران در نواحی دورافتاده یا حاشیه ای و محروم ایجاد کرده، تدبیر مناسب برای آمادگی در موارد اضطراری به عمل آورند؛

د - دسترسی کافی به منابع تولیدی، از جمله زمین، جنگل ها و ماهیگیری را تضمین کنند تا فقیران برای خود و خانواده های خوبیش غذا تولید نمایند؛

ه - برنامه های موثر در زمینه توزیع زمین و اصلاحات ارضی، به ویژه در آن نواحی اجرایی کنند که کمبود زمین دسترسی به امکانات معاش را برای جوامع روستایی به خطر می اندازد، و تدبیر پیشگیرانه برای احتساب از توسل به زور برای گرفتن آب و زمین به عمل آورند؛

و - قوانین تعییض آمیز و روش های اداری مربوطه را که مانع از شناسایی حقوق مالکیت یا اجاره داری زمین و منابع از سوی گروه ها یا افراد فقیر به ویژه زنان می شوند اصلاح و لغو کنند؛

ز - برای حذف هر روش تعییض آمیز در زمینه توزیع غذا در داخل خانواده یا جامعه، به ویژه در رابطه با جنسیت، برای مثال با هدایت حمایت تولید غذا از طریق زنان تدبیری به عمل آورند؛

ح - حقوق نسبت به آب و دفع بهداشتی فاضلاب

۷۷ - فقیران ار دسترسی محدود به آب و دفع نامناسب فاضلاب به شدت تاثیر می پذیرند. آب ناسالم و عدم دسترسی به امکانات دفع بهداشتی فاضلاب از دلایل اولیه بیماری های ناشی از اسهال است که عامل فراوانی میزان مرگ و میر کودکان و نوزادان در خانواده های فقیر بوده، برخورداری از سیاری از حقوق دیگر، از جمله حقوق بهداشت، آموزش، کار و داشتن حريم خصوصی را محدود و به این ترتیب به گونه ای جدی امکانات رهایی از فقر را تضعیف می کنند. فقیران غالبا در آن نواحی زندگی می کنند که دسترسی به آب و/یا امکانات دفع بهداشتی فاضلاب به علت گرانی، نبودن ناسیسات زیربنایی، ندادن خدمات به اشخاص فاقد اجراه نامه درست، مدیریت ضعیف منابع، آلودگی یا تغییر آب و هوا محدود است. نداشتن دسترسی به آب و امکانات دفع بهداشتی فاضلاب به ویژه بر زنان و دختران فقیر تاثیر می گذارد.

۷۸ - دولت ها باید:

الف - دولت ها باید تضمین کنند فقیران حداقل به کمترین مقدار ضروری آب دسترسی داشته باشند که برای مصارف شخصی و خانوادگی (از جمله آشامیدن، نظافت شخصی، شستن لباس، آماده کردن غذا و بهداشت شخصی و خانواده) و دفع بهداشتی فاضلاب حساس به جنسیت، امن، از لحاظ فیزیکی قابل دسترسی و با قیمت مناسب، کافی و امن باشد؛

ب - در زمینه سکونتگاه های غیر رسمی، موانع حقوقی مربوط به اجراه زمین را بر طرف سازند و اجازه دهنده خدمات آب و فاضلاب رسمی و منظم برای استفاده از خدمات آب و فاضلاب به دست آورند. هیچ خانواده ای نباید به دلیل وضعیت مسکن و

ح - با ایجاد و حفظ شبکه های اینترنت غذا مرتبط با دیگر ابتكارها و مداخلات تكميلي که از امنیت غذایی در دوره های زمانی متوسط و طولانی تر حمایت می کنند، پشتیبانی از کسانی را بررسی نمایند که قادر به تامین معاش خود نیستند. همچنین لازم است تضمین کنند سیاست ها و برنامه های یاری اجتماعی، هزینه های واقعی رژیم غذایی مخذلی و از نظر فرهنگی مناسب را در نظر بگیرند؛

ط - سازوکارهای موثر توزیع را تضمین کنند که کمبودهای بازار را بشناسد تا دسترسی اقتصادی و فیزیکی فقیران به غذا مناسب و کافی، به روشنی از نظر فرهنگی قابل قبول و بدون تاثیر منفی بر کشاورزان خرده پا، مردمان بومی،

جنگل نشینان، چوبان ها یا جوامع کوچکی که با ماهیگیری امراض معاش می کنند و زنان، ممکن شود. این کار باید شامل بازبینی کل سیستم ها برای قیمت گذاری غذا شود؛

ی - بکوشند تضمین کنند تمامی سیاست های تجاری و سرمایه گذاری، از جمله سیاست های ویژه خواربار و کشاورزی، در راستای ایجاد و تقویت امنیت غذا و تغذیه همگان باشد، و برای دستیابی به امنیت گسترده غذا و تغذیه و رسیدگی به قیمت های فراینده غذا و موادغذایی دست به اقدام دسته جمعی بین المللی بزنند. راهکارهایی که از توسعه روتاستای برمبنای حقوق بشر، از تولید پایدار و توزیع عادله مواد غذایی، و از کاهش بی ثباتی در بازارهای کالاهای اساسی که بر قیمت های مواد غذایی تاثیر می گذارند، حمایت می کنند باید اولویت دولت ها در سطوح ملی و بین المللی باشند .

فقیران کمک می کند و آنان را به سمت بیچارگی بیشتر یا بی خانمانی سوق می دهد. در چنین شرایطی، زنان به ویژه شکل های گوناگون تبعیض را تجربه می کنند و در معرض خطر سواستفاده و خشونت قرار دارند.

زمین خود از حق آب و تاسیسات بهداشتی محروم شود؛

ج - دسترسی به آب و تاسیسات بهداشتی برای اشخاص بی خانمان را تضمین و از جرم به حساب آوردن فعالیت های بهداشتی، از جمله شستن، ادراز کردن و قضای حاجت در اماکن عمومی، جاهایی که تاسیسات بهداشتی کافی در دسترس نیست، خودداری کنند؛

د - تدبیری به اجرا درآورند تا تضمین کنند از فقیران برای استفاده از خدمات آب به خاطر میزان مصرف پول بیشتری گرفته نشود؛

ه - تلاش هایی در حد گستردگی در زمینه افزایش آگاهی و اطلاع رسانی درباره بهداشت از طریق مجازی قابل دسترسی فقیران، به عمل آورند

ط - حق برخورداری از مسکن مناسب، امنیت اجاره نشینی و ممنوعیت تخلیه اجباری

الف - از طریق راهکاری ملی و اختصاص منابع کافی برای تامین سرپناه موقت کافی برای تمامی اشخاص بی خانمان، برای ازبین بردن مشکل بی خانمانی اولویت قایل شوند؛

ب - قوانینی برای حمایت از تمامی افراد، گروه ها و جوامع، از جمله فقیران، در برابر تخلیه اجباری ازسوی عوامل دولتی و غیردولتی وضع کنند. این قوانین باید شامل تدبیر بیشگیرانه برای اجتناب و/یا حذف دلایل پایه ای تخلیه های اجباری، مانند خلاف ها و سواستفاده ها در مورد زمین و مستغلات باشد؛

ج - در زمینه اختصاص مسکن و زمین، به ویژه در جایی که به کار و خدمات دسترسی هست، برای افراد و جوامع فقیر اولویت قایل شوند. این کار باید به روشنی حساس به جنسیت انجام شود و تضمین شود زنان و مردان به تساوی از چنین طرح هایی بهره مند شوند؛

۷۹ - فقیران معمولاً در شرایط مسکونی نا مناسب، از جمله در زاغه ها و سکونتگاه های غیررسمی، با دسترسی محدود یا عدم دسترسی به خدمات اساسی زندگی می کنند. زیادی جمعیت، نالمنی و قرارداشتن شدید در معرض بلایاب طبیعی یا خطرهای ریست محیطی معمولاً زندگی یا سلامت فقیران را تهدید می کنند. بسیاری از آنان قادر امنیت اجاره نشینی بوده و در وحشت مداوم از تخلیه و مصادره، بدون امكان حمایت از حقوق خود در دادگاه ها، زندگی می کنند. تبعیض در دسترسی به مسکن، فقدان مسکن با قیمت مناسب و سوداگری و سواستفاده در زمینه مسکن و زمین، در کنار خلاف هایی که عوامل خصوصی، از جمله مالکان خانه ها، بنگاه های معاملات مستغلات و شرکت های مالی مرتکب می شوند به آسیب پذیری بیشتر

حالی که اشخاص فقیر دربرابر حوادث، بیماری ها و معلولیت آسیب پذیر ترند. دسترسی محدود به مراقبت های بهداشت جسم و فکر از جمله داروها، تغذیه

نامناسب و محیط های نامن زندگی به شدت برسلامت فقیران تاثیر می گذارد و از توانایی آنان برای شرکت در فعالیت های مولد درآمد یا معاش تولیدی می کاهد. وقتی تاسیسات مراقبت بهناشتی وجود نداشته باشد یا در دسترس نباشد مسؤولیت سنگین این کار

به زنان و دختران محلول می شود و به این ترتیب آنان برای ارائه این خدمات اغلب باید از آموزش یا اشتغال رسمی دست بردارند.

۸۲ - دولت ها باید:

الف - برای رسیدگی به رابطه بین بیماری و فقر، با به رسمیت شناختن عوامل تعیین کننده متعدد و گوناگون سلامتی و عاملیت و استقلال فقیران اقدامات چند بعدی انجام دهند؛

ب - کیفیت و قابلیت دسترسی به مراقبت بهداشتی درمانی و پیشگیرانه، از جمله مراقبت بهداشت باروری و جنسیتی و مراقبت بهداشت فکری را برای فقیران بیشتر کنند؛

ج - تضمین کنند فقیران به دارو های امن و با قیمت مناسب دسترسی داشته و ناتوانی در پرداخت مانع از دسترسی به دارو و مراقبت بهداشتی اساسی نشود؛

د - در فاصله فیزیکی امن جوامع فقیر، از جمله در مناطق روستایی و زاغه ها تاسیسات مراقبت بهداشتی احداث و تضمین کنند این تاسیسات تمامی منابع لازم برای انجام درست وظایف خود را داشته باشند؛

ه - برای رسیدگی به مسایل بهداشتی اصلی مبتلاه فقیران، از جمله بیماری های نا دیده گرفته شده، تدبیر ویژه به عمل آورند. این کار باید شامل مایه کوبی، برنامه های آموزشی و کارآموزی برای

د - به منظور اعطای امنیت حقوقی اجاره داری به اشخاص و خانواده های فقیری که قادر چنین امنیتی هستند، از جمله کسانی که سندهای رسمی برای خانه و زمین ندارند و کسانی که در سکونتگاه های غیررسمی زندگی می کنند اقدامات فوری انجام دهند؛

۵ - تضمین کنند حقوق برابر زنان نسبت به زمین یا اجاره داری به رسمیت شناخته شده و به اجرا درآید؛

و - پرداخت عمومی کافی برای مسکن با قیمت مناسب را تضمین و از سیاست ها و برنامه هایی حمایت کنند که فقیران را قادر به دسترسی به مسکن با قیمت مناسب می سازند. چنین سیاست ها و برنامه هایی باید به محروم ترین گروه ها اولویت بدهند و می تواند شامل برنامه های تامین مالی برای مسکن، ارتقای وضع زاغه ها، تهیه سند و رسمی کردن سکونتگاه های غیررسمی و/یا کمک های دولت برای اجاره یا اعتبار برای مالکیت مسکن باشد؛

ز - برای اصلاح خدمات و تاسیسات زیربنایی در مناطق مسکونی فقیران، از جمله جاده های مناسب تمامی فصول، آب آشامیدنی سالم، از بین بردن زباله و فضولات و تاسیسات دفع فاضلاب، تاسیسات مراقبت بهداشتی و آمورشی و برق اولویت قایل شوند؛

ح - سیاست ها و برنامه های کاهش خطر بلایا مربوط به مسکن را با توجه لازم به حقوق فقیران طراحی و اجرا کنند. تلاش های نوسازی بعد از وقوع بلایا باید شامل تدبیری برای تقویت امنیت اجاره داری برای کسانی در وضعیت امن باشد و به بازسازی مسکن و فراهم ساختن مسکن جایگزین، مانند مسکن اجتماعی یا عمومی، برای محروم ترین گروه ها اولویت بدهد.

ی - حق برخورداری از بالاترین معیار قابل حصول سلامت جسمی و فکری

۸۱ - در مثالی روشن از دور باطل فقر، احتمال فقیر شدن اشخاص بیمار خیلی بیشتر است، در

پزشکان و عوامل بهداشت به منظور شناسایی و درمان چنین بیماری هایی باشد؛

بازار کار می شود.
۸۴ - دولت ها باید:

الف- مقررات دقیق و جدی برای کار وضع و اجرای آن ها را با ناظارت سازمان بازرسی کار که توانایی و ظرفیت کافی داشته باشد تضمین کنند تا برخورداری از حق شرایط کاری شرافتمدانه ضمانت گردد؛

ب - مراقبت کنند تمامی کارگران حقوق کافی دریافت دارند تا خود و خانواده های آنان بتوانند از سطح زندگی خوب برخوردار شوند؛

ج - مراقبت کنند ضوابط حقوقی درباره شرایط عادلانه و مطلوب کار در اقتصاد غیررسمی نیز اجرا و محترم شمرده شوند، و داده های تفکیک شده درباره ارزیابی ابعاد کار غیررسمی را گردآوری کنند؛

د - اقدامات مثبت برای تضمین حذف تمامی شکل های کار اجباری و برده وار و شکل های زیانیار و خطرناک کار کودک، علاوه بر اقداماتی که ادغام اجتماعی و اقتصادی مجدد افراد تحت تاثیر را تضمین و از تکرار اتفاق جلوگیری کند انجام دهند؛

ه - تضمین کنند از مراقبت کنندگان با برنامه ها و خدمات اجتماعی، از جمله دسترسی به مراقبت مقررین به صرفه از کودکان، به درستی حفاظت و حمایت شود؛

و - تدبیر ویژه به منظور گسترش فرصت ها برای اشخاص فقیر جهت یافتن کار شرافتمدانه در بازارکار رسمی، از جمله از طریق راهنمایی و آموزش حرفة ای و فرصت ها برای رشد و توسعه مهارت ها انجام دهند؛

و - برای برخورد با خشونت مبتدنی بر حنسیت، سیاست های ویژه و دارای منابع کافی، از جمله خدمات پیشگیرانه و درمانی قابل دسترسی اجرا کنند که از منزلت و حریم خصوصی اشخاص فقیر محافظت نماید؛

ز - خدمات ویژه برای گروه هایی ارائه دهند که دسترسی آنان به خدمات بهداشتی ممکن است چالش هایی ویژه به وجود آورد، مثل زبان، موابع جغرافیایی، موانع فرهنگی، سن، تبعیض یا وضعیت بهداشتی موجود. زنان فقیر باید به اطلاعات و خدمات عالی در زمینه جنسیت و بهداشت باروری دسترسی داشته باشند.

ک - حق کار و حقوق در محل کار

۸۳ - اشخاص فقیر در نواحی شهری و روستایی با بیکاری، کم کاری، کار غیردایمی نامطمئن، دستمزدهای کم و شرایط کاری نا امن و خفت بار مواجه اند. فقیران معمولاً خارج از اقتصاد رسمی و بدون مزایای تامین اجتماعی، مانند مرخصی زایمان، مرخصی بیماری، مزایای بازنیستگی و معلولیت کار می کنند. آنان ممکن است بیشتر ساعتی کاری خود را در محل کار بگذرانند و با این حال حقوق ناچیزی دریافت کنند و با بهره کشی از جمله کار اجباری و برده وار، اخراج اجباری، بدرفتاری مواجه باشند. زنان به ویژه، همچون گروه های گرفتار تبعیض مانند معلولان و مهاجران ثبت نشده

در خطر سواستفاده قراردارند. زنان معمولاً قسمت اعظم کار مراقبتی بدون دستمزد را در خانواده های خود انجام می دهند و این امر احتمال حضور ایشان را در مشاغل با دستمزد اندک و نا مطمئن بیشتر می کند یا به طورکلی مانع از ورود آنان به

ز - تعییض در دسترسی به اشتغال و کارآموزی
حذف و مراقبت کنندیرنامه های کارآموزی در
دسترس کسانی باشد که دربرابر فقر و بیکاری
آسیب پذیرترند، از جمله زنان، مهاجران و معلولان و
پاسخگوی نیازهای ویژه ایشان باشد

ح - به آزادی انجمان ها احترام بگذارند، آن را حمایت
و ترویج کنند و محقق سازند تا هویت ها، صداها
و حضور کارگران فقیر را بتوان در گفتگوهای اجتماعی
و سیاسی درباره اصلاحات کارگری تقویت کرد.

ل - حق برخورداری از تامین اجتماعی

۸۵ - فقیران غالباً نمی‌توانند از حق خود برای تامین اجتماعی برخوردارشوند. در حالی که این حق شامل هر دو بیمه اجتماعی (طرح های کمکی) و یاری اجتماعی (طرح های غیرکمکی) است، کشورهای بسیاری به عنوان منبع اصلی مزایای تامین اجتماعی فقط به نظام های کمکی متکی هستند، و برنامه های یاری اجتماعی غالباً ناکافی و ناموثر است. با توجه به این که احتمال این که فقیران در اقتصاد غیررسمی کارکنند، مشاغل نالمن و کم حقوق داشته باشند، مدت ها بیکار باشند یا نتوانند کارکنند، بیشتر است بعد است بتوانند به بیمه اجتماعی کمک و درنتیجه به مزایای بیمه اجتماعی مانند مزایای بازنشستگی، بیکاری و بیماری دسترسی داشته باشند. این مشکلات به ویژه برای زنان جدی است زیرا تعیض و مسؤولیت های مراقبتی آنان باعث می شود حقوق کمتر بگیرند و سابقه کاری مرتب نداشته باشند که این عوامل توانایی ایشان را برای کمک به طرح های بیمه اجتماعی و استفاده از مزایای آن ها کم می کند.

۸۶ - دولت ها باید:

الف - نظام تامین اجتماعی فراغیر ایجاد کنند و منابع لازم را برای تضمین دسترسی تدریجی همگان به تامین اجتماعی و امکان برخورداری از حداقل کمترین سطوح ضروری حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برای همه اختصاص دهنده؛ در حالی که تمامی افراد باید به تدریج تحت پوشش نظام های تامین اجتماعی درآیند، باید به محروم ترین و حاشیه ای ترین گروه ها اولویت داده شود؛

ب - نظام های فراغیر و جامع تامین اجتماعی با بودجه و اعتبار ملی را که بیمه اجتماعی و یاری اجتماعی را دربرگیرد، همسو با توصیه های سازمان بین المللی کار در چارچوب حفاظت اجتماعی، اجرا کنند و گسترش دهند.

ج - برای تضمین این که فقیران، به ویژه زنان و کسانی که در اقتصاد غیررسمی کار می کنند، به

مزایای تامین اجتماعی، ازجمله حقوق بازنشستگی دسترسی داشته باشند که برای تامین زندگی خوب و دسترسی به مراقبت بهداشتی برای آنان و خانواده های ایشان کافی باشد، تدبیر ویژه به عمل آورند؛

د - مراقبت کنند نظام های تامین اجتماعی براساس قانون به روشی شفاف، پایدار و فراگیر ایجاد شوند و تنها جزیی از برنامه ملی جامع تر و منسجم تر برای ریشه کنی فقر باشند؛

ه - مراقبت کنند نظام های تامین اجتماعی با توجه به نیازهای ویژه فقیران، به ویژه زنان فقیر طراحی، اجرا و ارزیابی شوند

م - حق آموزش

۸۷ - احتمال این که کودکان فقیر برای حضور در فعالیت های درآمدزا یا کار در خانه ترک تحصیل کنند یا هرگز به مدرسه نزوند، زیاد است. آموزش، امکان و وسیله ای حیاتی است که اشخاص با آن می توانند شخصیت، استعداد و توانایی خود را در حداقلای قابلیت خویش بپرورش و احتمال یافتن شغل، مشارکت موثر در اجتماع و گزین از فقر را افزایش دهند. به این دلیل بیامدهای اقتصادی تکمیل نکردن دوره های ابتدایی یا متوسطه و برانگر بوده، چرخه باطل فقر را دائمی می سارد. حق دختران به آموزش معمولاً بیشتر از آنان دریغ می شود امری که انتخاب های آنان را محدود و فقر زنان را بیشتر می کند.

۸۸ - دولت ها باید:

الف- تضمین کنند تمامی کودکان، ازجمله کودکان فقیر، بتوانند از حق خود نسبت به آموزش ابتدایی رایگان و اجباری از طریق

تامین آموزش با کیفیت عالی در مدارس در فاصله امن و بدون هزینه های غیر مستقیم برخوردار شوند؛

ب - مدرسه هایی با آموزگاران خوب و آموزش دیده و تاسیسات زیربنایی مناسب، ازجمله امکانات بهداشتی حساس به جنسیت و آب و برق در

نواحی محروم تامین کنند؛

۸۹ - فقر توانایی افراد یا گروه ها را برای اعمال حق خود به شرکت در، دسترسی و کمک به تمامی گستره های زندگی فرهنگی، همچنین توانایی آنان را به برخورداری موثر از فرهنگ خود و فرهنگ دیگران به گونه ای جدی محدود و به این ترتیب ناتوانی و طرد شدگی اجتماعی ایشان را تشیدید می کند. بیان فرهنگی آزادانه از طریق ارزش ها، باورها، اعتقادها، زبان ها، دانش و هنرها، رسوم، نهادها و شیوه های زندگی، فقیران را قادر می سازد طبیعت انسانی خود، دیدگاه خویش از جهان، میراث فرهنگی خود و معانی و مفاهیمی که آن ها به زندگی و موجودیت و رشد و توسعه ایشان می دهد را بیان و ابراز کنند. فقیران غالباً قادر نیستند از مزایای پیشرفت علمی واستفاده ها و کاربردهای آن به روشنی برابر برخوردار شوند.

۹۰ - دولت ها باید:

الف - نوع میراث فرهنگی موجود در سرزمین ها و تحت اختیار قانونی خود، از جمله میراث فرهنگی اشخاصی که در فقر زندگی می کنند را به رسمیت بشناسند و برای آن ها ارزش قابل شوند؛

ب - به میراث فرهنگی گروه هایی که در فقر زندگی می کنند، از جمله از طریق حفاظت در برابر بهره برداری غیرقانونی یا ناعادلانه زمین ها، سرزمین ها و منابع مردمان بومی از سوی عوامل دولتی یا غیردولتی از جمله شرکت های فرامیلتی و دیگر شرکت های تجاری، احترام بگذارند و محافظت کنند؛

ج - تضمین کنند سیاست ها و برنامه های میراث فرهنگی، از جمله آن هایی که برای ترویج

گردشگری، طراحی شده اند، به خرج یا به زیان جوامعی که در فقر زندگی می کنند، از جمله از طریق مشارکت فعالانه افراد و جوامع مربوطه، اجرا نشوند؛

ج - برای تضمین تدریجی موجود بودن، درسترس بودن، قابل قبول بودن، قابل انعطاف بودن و کیفیت آموزش در تمامی شکل ها و سطوح اقداماتی انجام دهند. این اقدامات می تواند شامل اختصاص، به عنوان اولویت، متایع به فقیران برای جبران محرومیت های اجتماعی - اقتصادی (برای مثال، انجام اقدامات مبتنکرانه برای کاهش نسبت های ترک تحصیل، دادن کمک های بلاعوض و غذا در مدرسه) باشند؛

د - برای ارائه تدریجی آموزش رایگان در دوره دبیرستان وسطوح عالی تر، به ویژه به دختران و گروه های آسیب پذیر به فقر و حاشیه نشینی مانند کودکان معلول، اقلیت ها، پناهندگان، کودکان مهاجران ثبت نشده، اشخاص بدون کشور، کودکانی که در موسسات ویژه و کسانی که در نواحی دورافتاده یا زاغه های زندگی می کنند، تدبیری بیانیشند؛

۵ - مجموعه قوانین را بررسی و اصلاح کنند تا از سازگاری بین حداقل سن ترک مدرسه و حداقل سن ازدواج و کار مطمئن شوند؛

و - مراکزی با کیفیت خوب برای مهد کودک و آمادگی درنظر بگیرند تا آموزش و سلامتی کودکان خانواده های فقیر بهبود یابد؛

ز - برای ریشه کن کردن بیسواندی، از جمله بین بزرگسالان، اقدام کنند؛

ح - اطمینان حاصل کنند فقیران قادر باشند اطلاعات مربوط به تمامی حقوق بشر و آزادی های بنیادی را بدانند، دنبال آن ها بروند و آن ها

را دریافت کنند و به آموزش و فراغیری حقوق بشر دسترسی داشته باشند.

ن - حق شرکت در زندگی فرهنگی و برخورداری از مزایای پیشرفت علمی و کاربرد های آن

מוסسات فرهنگی

۵ - اقداماتی برای تضمین رسیدن مزایای پیشرفت علمی به افراد فقیر انجام دهنده و از دسترسی آنان به اطلاعات، جریان‌ها و تولیدات علمی اطمینان حاصل کنند؛

و - تضمین کنند نوآوری‌های ضروری برای زندگی با منزلت و کرامت باهزینه مناسب برمبنایی غیر تبعیضی از نظر فیزیکی در دسترس همگان، ارجمله افراد فقیر، باشد

د - فرصت‌هایی برای اشخاص فقیر ایجاد کنند تا در زندگی فرهنگی شرکت کنند به آن دسترسی داشته باشند و به آن کمک کنند، ارجمله و تسهیل دسترسی به فضاهای عمومی که افراد و گروه‌ها از تمامی جوامع می‌توانند فعالیت‌های خلاقانه و سرگرم کننده انجام دهند، برای انجام مراسم و تشریفات گردهم آیند و با هم در آمیزند و معاشرت کنند. دولت‌ها همچنین باید دسترسی افراد دچار تسهیل کنند؛ فقر را به کالاها، خدمات و نهادها و

ششم - تعهدات یاری و همکاری بین المللی

۹۵ - دولت ها در ارائه یا دریافت یاری بین المللی باید مشارکت موثر کشورهای دریافت کننده و تمامی دست اندرکاران تحت تاثیر، از جمله افراد فقیر را تضمین ، و طرفیت و مالکیت آنان را در زمینه یاری بین المللی تقویت کنند .

۹۶ - دولت ها برای ایجاد محیط بین المللی توانمند ساز مناسب کاهش فقر باید، چه انفرادی یا مشترکا، اقدامات سنجیده، ویژه و هدفمند، از جمله در مسایل مربوط به تجارت دوچاره، چندجانبه، سرمایه گذاری، وضع مالیات، مالیه، حفاظت محیط زیست و همکاری توسعه به عمل آورند. از جمله این اقدامات، همکاری برای بسیج حداقل منابع موجود برای تحقق جهانی حقوقبشر است.

۹۷ - یک کشور، حتی وقتی عضو یک سازمان بین المللی باشد، برای کردار خود در رابطه با تعهداتش در داخل و خارج از سرزمین خود مسؤول است. این مسؤولیت شامل شناسایی تاثیر احتمالی تدابیر مورد توافق بین المللی بر حقوقبشر، از جمله حقوق بشر فقیران، نیز هست.

۹۸ - کشوری که اختیارات و صلاحیت ها را به یک سازمان بین المللی تفویض یا درآن شرکت می کند باید تمامی اقدامات معقول را انجام دهد تا تضمین کند سازمان مربوطه مطابق با تعهدات بین المللی مربوطه به حقوق بشر آن کشور و به روشهای مناسب برای کاهش فقر عمل کند.

هفتم - نقش عوامل غیردولتی از جمله شرکت های تجاری

۹۹- کشورها براساس تعهدات بین المللی خود وظیفه دارند از موارد نقض حقوق بشر ازسوی عوامل غیردولتی، از جمله آن شرکت های تجاری که این کشورها در وضعیتی هستند که می توانند بر کار آن ها نظارت کنند، جلوگیری کرده، از این حقوق حفاظت نمایند. هرجا پای شرکت های فراملیتی درمیان است، تمامی کشورهای مربوطه باید همکاری کنند تا تضمین شود این شرکت ها در خارج به حقوق بشر، از جمله حقوق بشر اشخاص و جماعات فقیر، احترام بگذارند. دولت ها باید اقدامات بیشتری برای حفاظت دربرابر

۹۱ - دولت ها وظیفه دارند متناسب با طرفیت ها، منابع و نفوذ خود ، چنان که در منشور ملل متحد (ماده های ۵۵ و ۵۶) و چند معاهده بین المللی حقوق بشر مشخص شده، امکان یاری و همکاری بین المللی را فراهم سازند.

۹۲ - دولت ها به عنوان بخشی از یاری و همکاری بین المللی تعهد دارند از برخورداری از حقوق بشر حفاظت کرده و به آن احترام بگذارند، که این امر شامل اجتناب از کرداری است که خطری قابل پیش بینی با لطمہ زدن به برخورداری از حقوق بشر فقیران در ورای مزهای آنان ایجاد خواهد کرد، و همچنین شامل انجام ارزیابی هایی درباره تاثیرات قوانین، سیاست ها و رفتارها در آن سوی مرزها است.

۹۳ - کشورهایی که در موقعیتی هستند که چنین کنند برای کمک به تحقق حقوق بشر و کاهش فقر به عنوان جزیی مهم از وظیفه یاری و همکاری بین المللی، باید یاری بین المللی ارائه دهند. یاری بین المللی باید به مالکیت کشورهای شریک و همکار بر راهکارهای آن ها برای کاهش فقر احترام بگذارد، و باید با راهکارها، نهادها و روش های کار کشورهای شریک و همکاردر زمینه راهکارهای توسعه ملی آن ها همسو و هماهنگ باشد. اقدامات کمک دهندهان باید یکنواخت، شفاف و هماهنگ باشد، و هردو طرف، یعنی کمک دهندهان و شرکا باید برای اقدامات خود و نتایج مداخلات و ابتکارات خود پاسخگو باشند.

۹۴ - دولت ها وقتی، با وجود بهترین تلاش های خود، قادر نباشند تضمین کنند کسانی که در فقر در سرزمین های آن ها زندگی می کنند قادر باشند از حقوق بشر خود برخوردار شوند، متعهد هستند براساس شرایط مورد توافق طرفین خواهان یاری بین المللی شوند. آن ها باید تضمین کنند یاری دریافت شده براساس اصول حقوق بشر مصرف و مدیریت شود.

سازوکارها به علت موانع و اشکالات فرهنگی، اجتماعی، فیزیکی یا مالی است.

هشتم - احرا، نظارت و پایش

۱۰۲ - اجرای موفقیت آمیز اصول راهنمای تبدیل آن به راهکارهای ملی درباره کاهش فقر و حقوق بشر و درباره ایجاد سازوکارهای موثر پایش و اجرای داخلی و محلی، از جمله از طریق نهادهای ملی حقوق بشر بستگی دارد که براساس اصول مربوط به وضعیت نهادهای ملی برای ترویج و حفاظت حقوق بشر ایجاد شده باشند (اصول پاریس).

۱۰۴ - دولت‌ها باید برنامه اقدام و راهکار ملی جامعی برای ریشه کنی فقر در چارچوب اصول حقوق بشر تصویب کنند. برنامه ملی اقدام (ها) باید تمامی سطوح اداری را ادغام و شناسایی کند و به نیازهای فقیران اولویت بدهد. این برنامه‌ها باید چارچوبی برای تمامی خدمات و برنامه‌های عمومی برای احترام، حفاظت و تحقق حقوق بشر فقیران ارائه دهند و شاخص‌ها، ملاک‌ها و جدول‌های زمانی تعیین کنند که با توجه به آن‌ها بتوان بر میزان پیشرفت نظارت کرد. این راهکار و برنامه را باید تدوین و از طریق فرایندی شفاف، فراگیر، مشارکتی و حساس به جنسیت مرتبی بررسی کرد. فرایندی که راهکار و برنامه اقدام براساس آن تدوین شده، و محتواهای آن‌ها باید به گروه‌های آسیب‌پذیر، محروم و حاشیه‌ای توجه ویژه معطوف کند. دولت‌ها باید فرصت‌ها برای مشارکت را تعریف کرده و درباره آن‌ها اطلاع رسانی کنند و اطلاعات درباره تدبیر و اقدامات پیشنهادی در زمینه سیاستگذاری باید به گونه‌ای گسترش ده و به شیوه‌ای قابل دسترسی منتشر شوند.

۱۰۵ - دولت‌ها باید وظیفه نظارت بر جنبه‌های کمی و کیفی فقر از دیدگاه حقوق بشری، و فراهم کردن مجموعه‌های داده‌های تفکیک شده

سواستفاده‌ها از حقوق بشر را سوی آن شرکت‌های تجاری انجام دهند که متعلق به دولت‌ها یا تحت کنترل آن‌ها هستند، یا حمایت و خدمات اساسی از کارگزاری‌های دولتی دریافت می‌کنند.

۱۰۰ - کمترین مسوولیت عوامل غیردولتی، از جمله شرکت‌های تجاری، این است که به حقوق بشر احترام بگذارند، یعنی از اینکه از طریق فعالیت‌ها، محصولات یا خدمات خود موجب نقض حقوق بشر شوند یا به این کار کمک کنند احتیاب نمایند، یا در صورت وقوع چنین مواردی به آن‌ها رسیدگی و برخورد کنند.

۱۰۱ - شرکت‌های تجاری در سیاست‌های خود باید به روشنی متعهد شوند به حقوق بشر، از جمله حقوق بشر فقیران احترام بگذارند و برای شناسایی و ارزیابی هر تاثیر عملی یا بالقوه بر حقوق بشر که ناشی از فعالیت‌های خود شرکت و شرکای تجاری مرتبط با آن فعالیت‌ها باشد، تلاش لازم انجام دهند. آن‌ها باید از تاثیر و عوارض نامطلوب اقدامات خود بر حقوق فقیران جلوگیری کرده یا آن‌ها را کاهش دهند، از جمله با ایجاد یا مشارکت در سازوکارهای جبران خسارت در سطح عملیاتی برای افراد یا جوامعی که با چنین تاثیرهایی مواجه هستند.

۱۰۲ - تعهد دولت‌ها برای جلوگیری از نقض حقوق بشر از سوی طرف‌های ثالث ایجاد می‌کند برای پیشگیری، تحقیق و تفحص، مجازات و جبران هر مورد نقض از طریق سیاست‌ها، وضع قوانین و مقررات، و داوری موثر اقدام کنند. کشورها باید تضمین نمایند کسانی که بر اثر تعدیات مرتبط به کار و تجارت آسیب دیده اند به دادخواهی سریع، قابل دسترسی و، از جمله در صورت لزوم، توسل به دادخواهی قضایی و سازوکارهای جبران و پاسخگویی غیرقضایی موثر دسترسی داشته باشند. این کار شامل رسیدگی به هر مانع حقوقی، عملی و مربوط به روال کار برای دسترسی به عدالت، از جمله تبعیض است که مانع از استفاده و بهره مند شدن فقیران از این

نظام ملل متحد، و سازمان های منطقه ای تشویق می شوند از تلاش های دولت ها برای اجرای اصول راهنمای از جمله ازطريق همکاری جنوب - جنوب حمایت کنند. این حمایت می تواند شامل همکاری فنی، یاری مالی، توسعه ظرفیت نهادی، به اشتراک گذاشتن دانش، مبادله تجربه ها و انتقال فن آوری باشد.

لازم برای اجرای موثر را به یک نهاد مستقل ملی محول کنند. اطلاعات باید مطابق با ضوابط پذیرفته شده بین المللی گردآوری و پردازش شوند، تا از حقوق بشر حفاظت و رازداری و احترام به حریم خصوصی تضمین شود.

۱۰۶ - شرکای توسعه، کارگزاری های تخصصی

۱۰۷ - اجرای برنامه های اقدام ملی باید به گونه ای کاملا پاسخگو به فقیران انجام شود و طیفی گستره از موسسات حقوق بشر ملی، دادگاه ها، کمیته های پارلمانی و سازوکارهای منطقه ای و بین المللی حقوق بشر بر آن نظارت کنند. فقیران باید بتوانند در تدوین و اجرای این سازوکارهای نظارتی شرکت کنند. دولت ها باید سازوکارهای پاسخگویی و مسوولیت پذیری اجتماعی پایین به بالا مانند کارت های گزارش شهروندی، حسابرسی های اجتماعی و نظام های مشارکتی تنظیم بودجه را تشویق کنند.

نهم - تعبیر و تفسیر

۱۰۸ - اصول راهنمای را نباید به عنوان محدود کردن، تغییر دادن یا به عبارت دیگر اثراورزشتن و آسیب رساندن به حقوق به رسمیت شناخته شده براساس قانون بین المللی حقوق بشر و ضوابط مربوطه، یا حقوق سازگار با حقوق بین الملل به گونه به رسمیت شناخته شده براساس هر قانون ملی، تعبیر کرد.

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متعدد نماد تعهد دنیا نسبت به آرمان‌های جهانی منزلت و کرامت انسان است. این دفتر ماموریتی منحصر به فرد از جامعه بین‌المللی برای ترویج و حفاظت از تمامی حقوق بشر دارد. دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر که در ۱۹۹۳ ایجاد شد، ماموریت دارد برخورداری و تحقق کامل نمامی حقوق بشر از سوی تمامی مردم را ترویج و از آن‌ها حفاظت کند. این ماموریت شامل پیشگیری از موارد نقض حقوق بشر، تضمین احترام برای تمامی حقوق بشر، ترویج همکاری بین‌المللی برای حفاظت حقوق بشر، هماهنگ کردن فعالیت‌های مربوطه در سراسر سازمان ملل متعدد، و تقویت و افزایش کارآیی فعالیت سازمان ملل در زمینه حقوق بشر است. دفتر کمیساریای عالی به عنوان دبیرخانه شورای حقوق بشر، ماموریت داران روش‌های ویژه، نهادهای مربوط به معاهدات و بررسی ادواری جهانی نیز انجام وظیفه می‌کند

www.ohchr.org

اصول راهنمای درباره فقر شدید و حقوق بشر

دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر

نشانی

Palais des Nations
CH 1211 Geneva 10 – Switzerland
Telephone: +41 22 917 90 00
Fax: +41 22 917 90 08
www.ohchr.org